

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vztah předškolních dětí k pohybu a sportu **Relation of Preschool Age to Physical Activities and Sports**

Veronika Pouličková

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Šárka Panská, Ph.D.
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: Učitelství pro mateřské školy

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Vztah předškolních dětí k pohybu a sportu“ vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Šárky Panské, Ph.D., s použitím odborné literatury uvedené v seznamu použité literatury. Zároveň prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání žádného jiného ani stejného titulu.

.....

podpis

Poděkování

Děkuji vedoucí práce, za její čas, ochotu, připomínky a cenné rady, které mi při psaní bakalářské práce poskytla. Dále děkuji vedení mateřských škol v Praze 5, v Olešné a v Českém Těšíně, která mi umožnila pracovat s předškolními dětmi a uskutečnit výzkum pro moji bakalářskou práci. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu, bezmeznou trpělivost a toleranci v průběhu psaní bakalářské práce.

.....

podpis

ABSTRAKT:

Bakalářská práce se zabývá vztahem předškolních dětí k pohybu a sportu. Cílem práce je porovnání vztahu předškolních dětí k pohybu a sportu v závislosti na místě bydliště, působení rodiny a mateřské školy. Zda se pohybu a sportu věnují. Jaké je zastoupení sportujících dívek a chlapců a jaká je jejich nejčastější motivace k pohybovým aktivitám. Informace o nabídkách pohybových aktivit a materiální a funkční zabezpečení sportovišť ve vybraných regionech a jejich porovnání a využití ve sportování dětí předškolního věku.

Výzkum byl prováděn ve třech mateřských školách, konkrétně v Praze, Českém Těšíně a Olešné. Mateřské školy jsou popsány v krátké charakteristice. V mateřských školách se věnují pohybu a sportu v dostatečné míře a spolupracují s organizacemi pro pohyb a sport.

Celkový soubor zkoumaných respondentů tvořilo 86 dětí ($n_d = 45$, $n_{ch} = 41$) ve věku od 3 do 7 let. Průměrný věk všech zúčastněných dívek byl 4,55 roků a u všech zúčastněných chlapců byl 4,82 roků.

Všechny děti mají doma nějaké sportovní vybavení, kdy nejčastěji mají děti doma kolo a celkem se nějaké pohybové aktivitě nebo sportu věnují všichni dotázaní. Nejčastěji 2x – 3x týdně v 64%. Taktéž je to tedy i vidět v tom, co rodiče s dětmi nejčastěji podnikají za aktivitu, rádi vyrazí na kolo v 74,42%.

Sportovní klub nebo sportovní kroužek navštěvuje 66,28% dotázaných, nejčastěji mimo mateřskou školu. Častěji sportovní klub nebo sportovní kroužek navštěvují dívky. Jako nejčastější důvod nepřihlášení dítěte na sportovní kroužek rodiče uvádí omezení věku.

Nějakému aktivnímu sportu, ať už amatérskému nebo profesionálnímu se v minulosti rodiče věnovali v 65,12% a to nejvíce v Praze v 85,71%.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Volnočasové aktivity, mateřská škola, realizace pohybu

ABSTRACT:

The bachelor's thesis deals with the relationship of preschool children to movement and sports. The aim of the work is to compare the relationship of preschool children to movement and sports depending on the place of residence, the influence of the family and the kindergarten. Whether they engage in movement and sports. What is the representation of girls and boys who play sports and what is their most frequent motivation for physical activities. Information on the offers of physical activities and the material and functional provision of sports facilities in selected regions and their comparison and use in sports of preschool age.

The research was conducted in three kindergartens, specifically in Prague, Český Těšín and Olešná. The kindergartens are described in a short characteristic. In kindergartens, they engage in movement and sports to a sufficient extent and cooperate with organizations for movement and sports.

The total set of respondents studied consisted of 86 children (nd = 45, nch = 41) aged 3 to 7 years. The average age of all participating girls was 4.55 years and for all participating boys it was 4.82 years.

All children have some sports equipment at home, with children most often having a bicycle at home and all respondents are involved in some physical activity or sport. Most often 2-3 times a week in 64%. This is also visible in what activities parents most often do with their children, they like to go cycling in 74.42%.

66.28% of respondents visit a sports club or sports group, most often outside of kindergarten. Girls visit a sports club or sports group more often. The most common reason for not registering a child for a sports group is the age restriction.

65.12% of parents have been involved in some active sport, whether amateur or professional, in the past, and most often in Prague at 85.71%.

KEYWORDS:

Freetime activities, kindergarten, exercise activities

OBSAH

ÚVOD	8
1 TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Sport.....	9
1.2 Pohyb.....	11
1.2.1 Pohybové dovednosti	11
1.2.2 Pohybové schopnosti	12
1.3 Děti předškolního věku.....	14
1.3.1 Pohyb v předškolním věku.....	16
1.3.2 Pohyb ve volném čase.....	17
1.3.3 Mateřská škola a pohyb v mateřské škole.....	17
1.4 Vztah předškolních dětí ke sportu a pohybu	20
1.4.1 Volba sportů pro dítě	20
1.5 Historie měst a nabídka pohybových a sportovních aktivit.....	22
1.5.1 Praha	22
1.5.2 Olešná	24
1.5.3 Český Těšín.....	25
2 CÍL PRÁCE	27
2.1 Úkoly práce.....	27
2.2 Výzkumné otázky	27
3 METODY PRÁCE.....	28
3.1 Popis výzkumu	29
4 VÝSLEDKY VÝZKUMU.....	30
4.1 Analýza výsledků dotazníku pro rodiče.....	30
4.2 Analýza výsledků dotazníku pro učitele	58
5 DISKUZE	62
6 ZÁVĚR	66
POUŽITÁ LITERATURA.....	67
Internetové zdroje.....	68
Přílohy	72
1.1 Dotazník pro rodiče	72
1.2 Dotazník pro učitele.....	74
1.3 Tabulky.....	75

ÚVOD

V období 21. století se mnoho změnilo. Technologie bývají nedílnou součástí našeho života, tak ale i života dětí a sport a pohyb zůstávají v ústraní. Za mých dětských let jsme přišli domů, převlékli se a hned utíkali za kamarády. Běhali jsme v lese, po poli, na sídlišti hráli různé hry.

V dnešní době u dětí převládá technologie, přijdou domů a zapnou televizi, počítač, mají internet, koukají na různá videa. K pohybu se dostanou minimálně za den, kdy je to v rámci povinné aktivity v mateřské škole, případně v základní škole.

Během osmileté práce, jako trenér ledního hokeje, ale také šestileté práce s dětmi v mateřské škole si všímám velmi často nedostatků v pohybu u dětí předškolního věku. Víc a víc dětí v tomto věku neumí základní lokomoční a nelokomoční pohyby a poté mají děti problémy v dalších složitějších úkolech.

V dnešní době mi přijde sport a pohyb pro spoustu dětí nebo rodičů jako zakázané slovo. Proto jsem na toto téma napsala tuto bakalářskou práci, abych se přesvědčila o opaku nebo utvrdila ve svém názoru. Pro mě je sport a pohyb něco, co je nedílnou součástí mého života a nedokážu si život bez něj představit. Myslím si, že sport a pohyb je v životě velmi důležitý. Dětství je velmi důležitá část našeho života, kdy si utváříme zdravé životní návyky a můžeme do budoucna předejít určitým zdravotním problémům.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. První část je teoretická, v níž se soustředuji na charakteristiku dítěte v předškolním věku, jsou zde vysvětleny teoretické pojmy jako je pohybová aktivita, sport, popisuji vztah dětí k pohybu a zjišťuji druhy pohybových aktivit vhodných pro děti předškolního věku.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na výzkum. Co ovlivňuje děti sportovat, jestli důvod sportu u dětí je to, že rodiče jsou také aktivními sportovci. Dále jsem se zaměřila na četnost sportování, jaký druh sportu vykonávají a jakým způsobem.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Sport

Pojem sport pochází z latinského „se desportare“ a také ze starofrancouzského „se désporter“, což znamená něco jako bavit se, rozptylovat se nebo trávit příjemně volný čas. Sport se dříve vyznačoval spíše jako jakákoliv zábavná činnost, kterou bylo příjemné vyplnění volného času po práci. Ve středověku se pod slovem sport vyznačovaly nejrůznější zábavy pro vyšší společenské vrstvy, jako např. lovecké štvance, nejrůznější hry s míčem, tělesná cvičení nebo koňské dostihy, které byly prováděny pod širým nebem nebo v místnostech. [10]

V historickém vývoji se označení pro sport postupně vztahuje jen na určité pohybové činnosti a mají svůj vyhraněný charakter nejen formou, ale i obsahem (vznik pravidel). Pojem sport se tím začal vztahovat pouze užší okruh pohybových činností, které slouží k zábavnému účelu určitého druhu. [10]

V posledních letech se náhled na sport na světě výrazně proměnil. Sport se vyvinul v souvislosti se změnami ve společnosti. Někdy na ně reaguje, jindy je naopak ovlivňuje. Dva hlavní trendy určují současný vývoj společnosti. Tyto trendy jsou globalizace a individualizace. [18]

Globalizace pro sport zahrnuje například ztrátu hranic mezi národy, rychlé šíření nových sportů, ale i globalizaci problémů, s nimiž se moderní sport musí vyrovnat, jako je komercializace nebo doping. Rozmanitost možností, které dnešní sport poskytuje, vytváří prostor pro vyjádření každého jednotlivce, pro jeho seberealizaci a vytváření hodnot, které jsou mu vlastní. [18]

Sport je velmi významným jevem, bez kterého si nelze každodenní život představit. Jeho vliv na veřejnost je stále širší, počet lidí, kteří se sportu věnují, buď jako aktivní sportovci nebo pouze jako jeho obdivovatelé, se neustále zvětšuje. Sport má ve společnosti významné místo. Přispívá zdravějšímu a bohatšímu životu, dává nám možnost seberealizace, uplatnění schopností, vloh a nadání. Veřejnými soutěžemi sport obohacuje společenský život a činí ho pestřejším. [10]

S rozvojem společnosti se objevují nové hry a sporty, pravidla tradičních sportů se mění (například volejbal – plážový volejbal). Společenský ráz a média ovlivňují také postoj pasivního sportovce, tedy diváka, k pohybové činnosti. [15]

Hra je jedním ze základních projevů života. Setkáváme se s ní u zvířat i u lidí. V lidském životě zaujímá hra velmi významné místo. Provází člověka od raného dětství až do pozdního stáří. Hra u dětí je způsobem poznání vnějšího světa, ale i sebe sama, svých tělesných i duševních

možností. U dospívajících a dospělých lidí je hra zábavou, zdrojem prožitků, ale současně i významným podnětem jejich vlastního rozvoje (tělesného, rozumového, emocionálního, sociálního atd.). [10]

Hra nabízí mnoho způsobů, jak reagovat, které mají zpočátku pouze potenciální hodnotu. Hra odráží společenský řád, jehož součástí je, ale také ukazuje nepořádek, nejistotu nebo touhu po změně. Je jasné, že o hře i sportu lze mluvit jako o sociálních strukturách, které se vyvíjely od nejjednodušších po nejkompaktnější. [15]

Většina autorů uznává, že hra a sport jsou propojené. Sporty jsou považovány za specifický typ hry, přičemž každá sportovní disciplína je skutečným příkladem hry. Tento pohled pomáhá lépe a přesněji porozumět vztahům mezi hrou a sportem a také usnadňuje zařazení sportu mezi lidské činnosti. Důkazem blízkosti her a sportů je také množství společných charakteristik:

- motivace
- dobrovolnost
- prostorové a časové vymezení
- pravidla a řády
- otevřenost výsledku

Sport má však čistě své specifické znaky, které se postupně vyvinuly a upevnily. Jde o znaky, které jsou v charakteristice sportu nezbytné. Mezi ně patří:

- soutěživost
- specifická tělesná zdatnost

[10]

1.2 Pohyb

„Pohyb je základní potřebou dítěte a je spojen s vývojem tělesným, psychickým i sociálním, proto se uplatňuje při výchově dítěte ve všech oblastech.“ [3]

Pohyb je nástrojem k seznamování se s prostředím, prvním učením, jak používat své tělo, jak si poradit s okolím a tím získat potřebné zkušenosti. Pohyb je také nástrojem, jak vyjádřit svou vlastní osobnost a komunikovat s ostatními. Je také nástrojem v získávání sebevědomí, hodnocení, vzájemného srovnávání, pomáhání si, soupeření a spolupráce. [3]

Podstatným prostředkem dětského objevování světa je právě pohyb a je to i jednou ze základních potřeb předškolního dítěte. Vyplývá to z psychomotorického přístupu Kipharda (1992), ze sociální teorie Eriksona (1963), ve spojení s vývojovou psychologií Piageta (1970) a z všeobecně zřejmé praktické zkušenosti a z potřeb dítěte formulovaných Malowem a Matějčkem (1994). [3]

1.2.1 Pohybové dovednosti

Profesor Linhart v roce 1982 ve stručnosti vymezil dovednost jako pohotovost správně a úsporně vykonávat určitou činnost. Pohybová činnost nemusí jen vévodit, ale existují např. dovednosti komunikační, pedagogické či sociální. Matematické úlohy vyžadují také určitou dovednost. K pohybové činnosti se nejčastěji vztahuje pojem dovednost a zde je na místě termín „dovednost pohybová“ případně „dovednost motorická“. Pohybovou dovednost můžeme definovat takto: Motorickým učením a opakováním získaná pohotovost k pohybové činnosti, k řešení pohybového úkolu a dosažení úspěšného výsledku. [16]

Dítě do tří let zvládne základní pohybové dovednosti na nejjednodušší úrovni. Dokáže chodit, běhat, lézt, skákat, lézt na překážky, odrazit se a skočit, manipulovat s předměty a házet, měnit polohy těla. [3]

Stupeň pohybových dovedností souvisí s možnostmi provádět je a prochází různými vývojovými podobami. Tříleté dítě při běhu dělá kratší kroky, chybí mu jistota v rovnováze na jedné noze. Paže se nepohybují v souhře s nohama. Děti často zakopávají nebo se srazí. Pravidla her musí být jednodušší než u starších dětí, reakce na pokyny jsou pomalejší.

Pohybové dovednosti mají některé typy třídění:

- Pohybová dovednost jednoduchá a komplexní – kritériem je složitost pohybové činnosti. U jednodušších dovedností je koordinace pohybová méně náročná a u dovedností komplexních je tomu naopak.

- Pohybová dovednost jemná a hrubá – jemné pohybové dovednosti se týkají pohybu ruky, eventuelně pouze prstů, málokdy jiných částí těla. Často se to týká kooperace „oko – ruka“. Hrubé pohybové dovednosti se týkají pohybových činnosti prostorových. Jedná se o koordinování všech částí těla.
- Pohybová dovednost otevřená a zavřená – kritérium pro řazení je úroveň stálosti (stability) nebo stálosti prostředí, a tím pádem schopnost (nemožnost) předpovědět průběh pohybové činnosti. Dovednost otevřená se odehrává v prostředí, které je proměnlivé a neznámé (venku). Dovednost zavřená se uskutečňuje v podmínkách, které jsou stabilní a předvídatelné (v tělocvičně). [16]

Vnímání celého těla a jeho jednotlivých částí a jejich přesné ovládnutí v různých polohách a podmínkách, je pro jakýkoliv pohyb velmi důležité. Základní polohy, které jsou také běžnou součástí denního života, a jsou správně provedené, tvoří základ nejen pro následný vlastní řízený pohyb, ale taktéž pro správné fungování tělesných funkcí. [20]

Lokomoční dovednosti

Mezi lokomoční dovednosti patří plazení, lezení, chůze a běh, převaly, skoky a poskoky.

Nelokomoční dovednosti

Mezi nelokomoční dovednosti můžeme zařadit například leh na zádech, leh na břiše, sed turecký, vzpor klečmo, stoj, různé pohyby jednotlivých částí dolních a horních končetin. [20]

Manipulační dovednosti

Manipulační dovednosti, ovládnutí předmětů různými částmi těla, kde patří například jízda na bruslích či lyžích. [3]

1.2.2 Pohybové schopnosti

V pohybových činnostech se projevují pohybové schopnosti, které jsou projevem velmi souhrnným. Jiné schopnosti jedince, pohyblivost, vytrvalost, projevy rychlosti síly jdou rozpoznat v každé pohybové činnosti. Jejich poměr je přirozeně vždy jiný, a v důsledku toho je i jiná kvalita jejich projevů. [10]

„Pohybové schopnosti jsou vrozené předpoklady pro určitou kvalitu pohybu, pro rychlost, sílu, vytrvalost, flexibilitu a obratnost. Mohou, ale nemusí být rozvinuty v závislosti na podmínkách.“

Pohybové schopnosti lze rozdělit do dvou skupin:

- Kondiční: kondiční pohybové schopnosti jdou poměrně rychle zdokonalit, ale jsou nestabilní a jestliže nejsou udržovány, jejich úroveň rychle klesne.

Kondiční pohybové schopnosti jsou:

- a) Síla: *„schopnost svalové kontrakce s překonáním odporu (vlastního těla, předmětu) Je limitována především průřezem svalu a počtem svalových vláken. Síla je základem svalové zdatnosti.“*
 - b) Vytrvalost: *„schopnost vytrvat v pohybové činnosti po relativně dlouhou dobu bez poklesu intenzity. Vytrvalost lze strukturovat podle rozsahu svalové práce a podle délky zatížení. Limitujícími faktory jsou především energetické zásoby ve svalech, dýchací a transportní systém.“*
 - c) Rychlost: *„schopnost co nejrychleji provést pohyb. Je výrazně podmíněna geneticky a je limitována vedením vzruchů a složením svalů.“*
 - d) Flexibilita - „pohyblivost“: *„charakterizuje rozsah pohybu v kloubech. Limitována je stavbou kloubů, ale i pružností svalů a vazů, které lze při zkrácení vhodným protahovacím cvičením pozitivně ovlivnit.“*
- Koordinační: koordinační pohybovou schopnost je nezbytné delší dobu trénovat, ale je stabilnější.

Mezi koordinační pohybové schopnosti patří:

- a) Obratnost: *„schopnost optimalizovat požadavky na pohyb z hlediska prostoru, času a intenzity (síly, pohyblivosti rychlosti, vytrvalosti). Obratnost je také podstatou učení se pohybovým dovednostem a lze ji označit jako motorickou docilitu. Limitujícím faktorem je schopnost řídit pohyb, citlivě ovládat svaly a svalové skupiny – tedy propojení centrální nervové soustavy a svalů.“ [2]*

1.3 Děti předškolního věku

Předškolní věk trvá od 3 do 6 (7) let (po nástup do školy). Bývá označováno za „věk otázek“, „věk mateřské školy“, „první období vzdoru“. Konec této fáze má individuální časovou hranici, neboť není určen jen fyzickým věkem, ale hlavně nástupem do školy. [19]

Za pouhý rok života se z narozeného bezmocného tvorečka, vybaveného primárními reflexy, stává človíček s prvními pokusy o chůzi po dvou, způsobilý vydat se za svým zkoumáním do nejbližšího světa, schopný zacházet s věcmi a vynutit si naši pozornost. Právě pomocí pohybů začíná ovládat nejen sebe, ale i svět kolem. [3]

Zhruba v 6 letech věku projdou děti výraznou tělesnou změnou. Mění se jejich proporce, poměr hlavy a těla, prodlouží se končetiny, břicho není tak vypouklé. V této etapě zřetelně dozrává centrální nervová soustava a je schopná řídit pohyb mnohem přesněji. Tvoří se proto velmi dobré předpoklady pro učení a zvládnutí celé řady pohybových dovedností – pro orientaci v tělním schématu, pro pravolevou orientaci, orientaci v prostoru, koordinaci pohybů končetin a trupu, jejich uvědomělé ovládnutí. Dítě si osvojí jízdu na kole, na lyžích, lépe zvládá manipulaci s předměty, s míčem, dokáže předmět ovládat pomocí jiného předmětu – puk hokejkou, míček raketou. Přichází tzv. „zlatý věk motoriky“. [3]

Předškolní dítě, má tolik energie a sil, že se na chvíli nezastaví. Neustále hledá další a další aktivity, objevuje a ptá se. Stačí chvíle klidnější hry, aby se zotavilo a pustilo se do nových dynamických her. [3]

Zdravé dítě neposedí a řádí. Snaží se vyhovět nejen svou základní fyziologickou potřebu hýbat se, ale i nezbytnost poznat všechno kolem sebe. Toho dosáhne právě díky pohybu: dosáhne, ohmatá, vyleze, popřípadě i ochutná, nakonec zdemoluje věc nebo sebe. [6]

Pohybové činnosti a možnosti tělesného zatěžování souvisí s tělesným vývojem. Kostí nejsou po celé období dětství osifikovány, děti není vhodné jednostranně zatěžovat nebo nosit těžká břemena. Nenutíme děti provádět visy a vzpory prosté, pokud to vyloženě samy nedělají. Nezbytnou součástí vybavení v mateřských školách jsou prolézačky, které jsou velmi prospěšné v posílení svalstva paží a trupu (lezení, přelézání, přechod po dvojitém laně aj.) jedná se o visy a vzpory smíšené. Plíce a srdce mají menší objem, a proto na zátěž reagují výrazným zrychlením srdeční a dechové frekvence. [3]

„V předškolním věku postupně dozrává nervová soustava, zkvalitňuje se řízení vlastního těla a spolu s tím ovládnout celé řady pohybových dovedností.“ [3]

Motorické schopnosti a dovednosti se prolínají celým vývojem dítěte. Ovlivňují fyzickou zdatnost, výběr pohybových aktivit, zapojení do kolektivu, vnímání, řeč, kresbu a později i psaní. Méně obratné děti se často některých náročnějších pohybových aktivitám vyhýbají. [1]

Podle vývojové škály hrubé motoriky dle Bednářové a Šmardové by děti v určitém věku měly zvládat tyto dovednosti.

Hrubá motorika	Věk
Skok sounož	3
Přeskočí nízkou překážku	3
Chůze po schodech nahoru – střídá nohy	3
Stoj se zavřenýma očima	3,5
Přeskok přes čáru	3,5 – 4
Chůze po schodech dolů – střídá nohy	4
Přejde po čáře	4-5
Stoj na špičkách s otevřenýma očima	4-5
Poskoky na jedné noze	4-5
Chůze po mírně zvýšené ploše	4-5
Přejde přes kladinu	5
Přeskočit snožmo nízkou překážku	6

[1]

Růst těla a vývoj kostry

Tělesný rozvoj v předškolním věku je pomalejší. Průměrný roční přírůstek tělesné výšky je od začátku čtvrtého roku asi 7 cm. K výraznému zesílení kostry a kosterního svalstva dochází ke konci šestého roku, kdy s tím souvisí první proměna postavy. Na konci předškolního období dochází k tzv. druhé dentici, kdy se objevují první zuby trvalého chrupu. [8]

Fyzický vývoj

Fyzický rozvoj je určen tělesným růstem a vývojem hlavně na základě genetických dispozic, které ovlivňuje celkový životní styl – zejména strava a pohybová aktivita. Takže i dítě s dobrými genetickými předpoklady pro optimální tělesný růst se může při špatné stravě a nízké aktivitě stát dítětem obézním, slabým, nešikovným. Fyzický rozvoj je tedy možné sledovat

z pohledu růstu výšky a hmotnosti, ale také z pohledu fyzické funkčnosti – tedy jak jedinec zvládá různé požadavky týkající se tělesných funkcí, např. unese batoh se svačinou, přeskochí potok nebo vyjde po schodech, aniž by se příliš zadýchal. [5]

Psychomotorický vývoj

Motorický vývoj

V předškolním období se zdokonaluje hrubá motorika. Ke konci tohoto období se zlepšuje i motorika jemná. Dítě zvládá samo sebeobsluhu. Předškolní dítě má přirozeně radost z pohybu a mělo by se seznámit s různými druhy sportu.

Psychický vývoj

Rozvíjí se myšlení, paměť, řeč a fantazie. Dítě se zaměřuje na kresbu.

Vývoj řeči

V předškolním období má dítě snahu se samostatně vyjadřovat. Jeho zvědavost se projevuje otázkami „Co je to?“, „Proč?“. Důležité je v jak podnětném je prostředí, ve kterém dítě vyrůstá.

Sociální vývoj

Dítě se naučí mezi jinými dětmi spolupracovat, soutěžit, pečovat o slabší, vést, podřizovat se. Tyto schopnosti jsou základem pro postupné zapojování do života společnosti. [8]

1.3.1 Pohyb v předškolním věku

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) definuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání předškolního věku. Tato pravidla se týkají pedagogické činnosti probíhající ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení.

Význam předškolního vzdělávání představuje klíčový prostředek vzdělávání dítěte během docházky do mateřské školy. Obsah tohoto vzdělávání je specificky definován v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání a je zaměřen na dosažení stanovených vzdělávacích cílů a naplnění vzdělávacích záměrů. [29]

Vzdělávací obsah v RVP PV je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. Tyto oblasti se nazývají: dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a druhý, dítě a společnost, dítě a svět. [29]

Dítě a jeho tělo

„Cílem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.“ [29]

Dílčí vzdělávací cíle a vzdělávací nabídka

Učitel dítě podporuje v rozvoji fyzické a psychické zdatnosti. Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky. Osvojení znalostí o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě. Učitel nabízí dětem lokomoční pohybové činnosti, to jsou například chůze, běh, skoky, nelokomoční pohybové činnosti, jako jsou změny poloh a pohybů těla na místě. Jednoduché protahovací a uvolňovací cviky, dechová a relaxační cvičení. [29]

1.3.2 Pohyb ve volném čase

Volný čas je doba, při které neprovádíme aktivity pod náparem povinností, které vyplývají z našich sociálních rolí. [9]

Po pracovním čase a čase vázaném nám zbývá doba, která se považuje za volný čas a je součástí lidského života. Je to čas, který má jedinec pro sebe po odvedení svých povinností. Velmi důležitá je svoboda zájmu a rozhodnutí, které volnočasové aktivity chce člověk vykonávat. [7]

Podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy má zájmové a neformální vzdělávání velký vliv na využívání volného času jednotlivce, zejména u dětí a mládeže. Volný čas je důležitým faktorem pro sociální, ekonomický a pedagogický rozvoj jedince, který může mít pozitivní dopad na jeho osobnost, zájmy a schopnosti. Také může ovlivnit budoucí kariéru a sloužit jako prevence rizikového chování, zejména u dětí a mládeže. [26]

1.3.3 Mateřská škola a pohyb v mateřské škole

První česká mateřská škola vznikla v roce 1869 – Ústav u sv. Jakuba v Praze. Koncepce mateřské školy vycházela ze tří zdrojů, a to z Francie, kde se zaměřovali na citový vztah mezi pěstunkou a dítětem, Německo a Förbelova práce s dárky, Česko: Svobodovo trivium – vzdělávání v českém jazyce.

Do mateřské školy chodí velká většina dětí předškolního věku. Spousta dětí přichází do mateřské školy během 4. roku. Poslední rok před školou je povinný a děti navštěvovat mateřskou školu musí. [14]

Součástí života dítěte a jeho her je pohyb. Není proto rozhodně nic nového ani zvláštního na tom, že mnoho dovedností a schopností, důležitých pro celý život, získává dítě právě prostřednictvím pohybových aktivit už v předškolním věku. Také v klíčovém dokumentu pro práci učitelů v mateřské škole má pohybová aktivita své místo, přičemž konkrétní pohybové činnosti lze velmi dobře využít i pro naplňování cílů všech určených oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. [4]

Mateřské školy jsou předškolní zařízení navazující na výchovu dítěte v rodině a v současnosti s ní zajišťují všestrannou péči dětem zpravidla od tří do šesti let věku dítěte. Mateřská škola by měla být místem osobnostního rozvoje dítěte, místem k získávání sociálních zkušeností, poznatků o světě a místem specifické přípravy na pokračující vzdělávání. Zřizovatelem mateřské školy je ve většině případů obec, zřizovatelem může také být i soukromý zřizovatel. Zřizovat lze školky s celodenním, polodenním nebo internátním provozem. K předškolnímu vzdělávání jsou přednostně přijímány děti, které v posledním roce v mateřské škole mají povinnou školní docházku. [13]

Společné pohybové hry spojují dětskou skupinu tehdy, když neobsahují převahu soutěživých aktivit. Pro pohybové a sportovní vyžití dětí využívají učitelky více vhodných prostor, jako jsou například venkovní hřiště různého typu, tělocvičny, bazény a zážitky, které k pohybu a sportu motivují. Učitelky v mateřské škole reagují na dětskou potřebu pohybu a zdravý pohybový rozvoj, jejichž výsledkem jsou pohybové dovednosti a jejich důsledkem je zdravý rozvoj a fungování tělesných dispozic. [12]

Pohyb pro život dítěte je nezbytný, a proto jeho zařazení do režimu dne v mateřské škole je specifické. Tento pohyb je spontánní fyzickou potřebou s přímou psychickou a sociální vazbou a odezvou. [3]

Předškolní dítě se bez pohybu neobejde ani jeden den, ani hodinu, dokonce ani půl hodiny. Pokud nebude dítěti dána možnost se pohybovat, projeví se to v celém jeho chování. Pokud bude deprivace dlouhodobějšího charakteru, projeví se to v nevratných změnách na fyziologické úrovni organismu, také i na psychice dítěte a v jeho sociálních vztazích.

Důležité je vytváření podmínek k pohybu, a to podmínek prostorových, materiálních, organizačních a personálních. [3]

Každý den je důležité poskytovat dětem stálý prostor a pomůcky pro spontánní pohyb. V prostorách třídy a v přilehlých místnostech jsou stále k dispozici některé pomůcky, které lze využívat. [3]

Stavba tělovýchovné jednotky:

- 1) Úvodní část: vhodné zařadit dynamické hry – nejlépe ty, které děti znají. Dětem se zahřejí svaly a připraví se na další zátěž.
- 2) Průpravná část: rozcvičení těla a připravení částí těla pro aktivity v hlavní části. Uvědomování si vlastního těla.
- 3) Hlavní část: naučení pohybových dovedností a opakování již naučených pohybových dovedností. Dopomoc, motivace, individuální zpětná vazba.
- 4) Závěrečná část: činnosti pro kompenzaci, uklidnění a relaxaci.

1.4 Vztah předškolních dětí ke sportu a pohybu

Nejčastější činností v předškolním věku je hra. Důležité je, že pohyb a hra mají dost podobnou motivaci. Jejich cílem je totiž naplnění biologických a sociálních potřeb dítěte. „Nejsou-li tyto potřeby uspokojovány, projevuje se to určitým napětím v organismu, které je vlastně podnětem k uspokojení těchto potřeb. Napětí vznikající z těchto potřeb se ve hrách a sportu projevuje touhou po prožitku, tvůrčí činností, vzájemném měření sil. Hra i sport jsou činnostmi, které lidé provádějí ve svém volném čase zcela dobrovolně, bez jakéhokoliv jiného záměru, než je prožitek z nich samých. Vedoucí pohnutkou je zájem a potřeba vyžití. [10]

Od nejnižšího věku dítě mění polohy svého těla a později se přesouvá z místa na místo, zvětšuje své zorné pole a možnost poznávání světa okolo sebe. Pohyb umožňuje dítěti poznávání okolního světa, manipulací se seznamuje s předměty, vlastní pohyb mu slouží k poznávání a procítění sebe samého, získává svou identitu, nejprve tělesnou a potom psychickou. [3]

1.4.1 Volba sportů pro dítě

Nadání, talent: schopnosti chápané jako možnost, potenciál nebo vloha, které jednotlivce předurčují k vynikajícím výkonům intelektuálním, uměleckým, sportovním a dalším. Nadání je obvykle vnímáno jako soubor výjimečných vloh a schopností, které mohou být dále rozvinuty v talent, tedy ve schopnost dosáhnout mimořádného tvůrčího výkonu. Někdy se nadání a talent považují za synonyma. Není však snadné rozlišit prvky nadání od naučených dovedností a určit vliv nadání na konečný výsledek výkonu. [17]

Kdy začít se sportem?

Dalo by se říct, že od prenatálního věku. Matka, která je fyzicky aktivní, přenáší na své děti určité vibrace, aktivitu, která se nějakým způsobem odráží ve vztahu dítěte k pohybu. Formou hry podporujeme vztah dítěte k aktivnímu pohybu od jeho prvních krůčků. U předškolních dětí je spontánní aktivita, rodiče je mohou buď rozvinout nebo zničit. [35]

Pro děti je naprosto přirozené běhat, skákat, házet, chytat. Tyto aktivity rozvíjíme nebo ne. Na dětských hřištích je dost často slyšáno: „neběhej“, „nelez tam, spadneš“. Doma nám bylo vždy říkáno: „neházej, můžeš rozbít okno“ atd. Rodiče, babičky mají pochopitelně strach, aby se dítěti něco nestalo, nebo aby se něco nerozbilo, ale současně u něj potlačujeme spontánní pohyb. [35]

Pro děti předškolního, ale i školního věku jsou různé přípravky, které organizují sportovní kluby. Každá disciplína požaduje jiný pohybový základ, předchozí dovednost nebo stupeň fyzické vyspělosti. Se sporty, jako je hokej, krasobruslení, nebo gymnastika začínají děti okolo

třetího roku věku, tenis okolo čtvrtého a pátého roku věku. Otázka je, zda je to správně. V některých sportech se dá začít i po desátém roku a může se dosáhnout vrcholové úrovně. Co se týče sportu na zábavné úrovni, může se začít kdykoliv. [35]

Jak vybrat správný sport?

To je obvykle nejtěžší. Sama jsem od útlého věku milovala hokej a chtěla ho vždy hrát. Před dvaceti lety byl hokej mezi dívkami a ženami poměrně tabu a moc děvčat se tomuto sportu nevěnovalo. Zkoušela jsem florbal, basketbal, fotbal, tenis, ale i atletiku, nikdy mě žádný z těchto sportů tolik nebavil. Jsem za to ale vděčná, že jsem si mohla vyzkoušet mnoho sportů a sport se tak stal velkou součástí mého života a dalo mi to všestranný základ. K hokeji jsem se dostala až v 16 letech, kdy mi velmi pomohlo to, že jsem trénovala s chlapci a hrála zápasy za dívky, a to mi dalo nejvíc. Vidím to i teď, kdy k nám do ženského hokejového klubu přichází děvčata v pozdějším věku a tréninky s námi s ženami jim mnoho nedají. Je třeba si najít vlastní cestu pro zlepšení a dělat pro to něco navíc, aby se člověk dostal alespoň v tomto sportu na rekreační úroveň. Skloubit bruslení, práci s pukem a střelbu není jednoduché.

Proč je výběr správného sportu důležitý?

Pokud si dítě vybere sport, ve kterém má určité nadání, bude se v něm rychleji zlepšovat, bude ho i bavit a vydrží u něj pravděpodobně až do dospělosti. Jestli v daném sportu dosáhne úspěchu nebo jej bude dělat jen pro zábavu, není tak podstatné.

Další aspekty pro výběr sportu.

Je velmi důležité vytvořit dítěti podmínky pro to, by ho sport bavil. Ve spoustě případů rodiče a trenéři vyvíjí na dítě velký tlak a mohou tak dítě od sportu odradit.

Také je velmi důležité, s kým se ve sportu potkáte. Pokud budete mít ve sportu skvělé trenéry se skvělým přístupem a empatií, na dítě to bude mít pozitivní vliv. Záleží velmi i na kolektivu. I když děláte individuální sport, trénuje se opět v kolektivu, kde ty podmínky nemusí být příznivé a může docházet k určitým druhům šikany, a to i ze strany trenérů.

1.5 Historie měst a nabídka pohybových a sportovních aktivit

Ve městech je nabídka organizované pohybové aktivity mnohem větší než na vesnicích, kde jsou rodiče odkázáni na mateřskou školu či místní kroužek. Rodiče by se měli seznámit s nabídkou sportovních aktivit v místě bydliště nebo přilehlém okolí, aby mohli přihlásit své dítě na pohybovou aktivitu, která pro něj bude nejvhodnější.

V rámci celé České republiky probíhají náborové akce na konkrétní sporty. Jednou z velkých akcí je Pojď hrát hokej, který se koná na 140 zimních stadionech v České republice. [32]

Další velkou akcí je Festival Sportáček Tour. Jedná se o projekt České asociace Sport pro všechny. Sportáček již 14 let inspiruje českou populaci k pohybu a pomáhá s výběrem vhodného sportu. [21]

1.5.1 Praha

Historie Prahy a Prahy 5

Již od pravěku se na území hlavního města nacházela lidská sídla. Pražský hrad založil mezi lety 880 – 890 Bořivoj I. z rodu Přemyslovců. Vláda Karla IV. (1346 – 1378) přinesla vrchol rozkvětu. Karel IV. založil v Praze univerzitu (1348), Nové město pražské (1348), zvětšil Hradčany a Malou Stranu (1357). V této době žilo v Praze 40 000 obyvatel. [33]

V druhé polovině 16. století se s počtem 60 000 obyvatel Praha zařadila opět mezi přední evropská velkoměsta. Přestože po bitvě na Bílé hoře (1620) se císařský dvůr a úřad přestěhoval do Vídně, Praha si zachovala svůj hospodářský a kulturní význam. [33]

28. října 1918 se Praha stala hlavním městem samostatné Československé republiky.

1. ledna 1922 se k Praze připojilo 37 sousedních měst a vesnic, vznikla velká Praha, kde žilo okolo 680 000 obyvatel. [33]

Po sametové revoluci v listopadu roku 1989 se výrazně oživila tvář města. [33]

V Praze se konala spousta významných světových sportovních akcí, jako například Mistrovství světa v ledním hokeji (1933, 1938, 1947, 1959, 1972, 1978, 1985, 1992, 2004, 2015, 2024), Mistrovství světa ve florbalu (1998, 2008, 2018). Tenisový Fed cup (1986, 2012, 2014, 2015, 2018, 2021) a Davis cup (1980, 2012, 2013).

Městská část Praha 5 patří svou rozlohou a počtem obyvatel k největší městské části v Praze. Nachází se na levém břehu řeky Vltavy a tvoří ji několik původně samostatných obcí jako je například Smíchov, Košíře, Motol, Hlubočepy, Jinonice-Butovice, Radlice a Újezd. [27]

Nabídka sportů

Praha je v oblasti sportů a pohybových aktivit pro dítě nejrozmanitější. Pokud se zaměříme na oblast celé Prahy, tak zde najdeme spoustu klubů, které se zaměřují na určité sporty nebo Sokoly pro všeobecnou přípravu.

Konkrétně v Praze 5, kde jsem prováděla výzkum, se nachází:

- DDM Praha 5 – breakdance, dětské baletní divadlo, moderní gymnastika, sportovní gymnastika, inline bruslení, plavání, florbal, cvičeničko (většina těchto sportů je pro děti od 6 let)
 - DDM Praha 13 – atletika, cvičení, sportovní gymnastika, jóga, sportovky, aerobic
 - Hokej – HC SMÍCHOV
 - Fotbal – Motorlet Praha
 - Inline brusle – kroužky
 - TJ Sokol Jinonice
 - SK Motorlet
 - Tenisová škola
 - Sportcentrum Radlice
 - Sport Mrázovka
 - RFC Tatra Smíchov – rugby
 - Tréninkové centrum mládeže Strahov – AC Sparta Praha fotbal
 - Golf Klub Praha
 - Hokejbal – HC Kert Park Praha
- [22][24]

1.5.2 Olešná

Historie Olešné

Po příchodu Čechů na Říp byla obec Olešná zřejmě založena mezi prvními osadami. Vypovídá o tom samotný název obce, který byl pravděpodobně odvozen od olší, které kdysi hojně rostly na území dnešní obce. Nově vybudovaná obec však leží východněji než ta původní, která dle pověsti vyhořela. [30]

Roku 1478 připadl statek Olešná králi Vladislavovi II., ten daroval Olešnou rytíři Jiřímu z Ebersdorfu, který byl hejtmanem křivoklátským. Roku 1520 vystavěl Jiří z Ebersdorfu pivovar, který roku 1850 Fürstenberkové přestavěli na lihovar. [30]

V roce 1836 koupil Olešnou Karel Egon – panující kníže z Fürstenbergů. V roce 1925 byla Olešná pozemkovou reformou rozparcelována jako zbytkový statek a stala se majetkem města Rakovník. [30]

Nabídka sportů

Olešná je vesnice v okrese Rakovník ve Středočeském kraji s počtem 614 obyvatel. Školka nabízí dětem plavání a zdravotní cvičení. Obě zmíněné pohybové aktivity jsou v rámci akce MŠ. Přímo v obci Olešná nejsou žádné sportovní kluby či kroužky pro děti. Pokud se zaměříme na dojezdovou vzdálenost, tak největší zájem o kroužky je právě ve městě Rakovník v DDM:

- Florbalový kroužek
- HC 1972 Rakovník - Pozemní hokej
- RC Rakovník - Rugby
- Rybářský kroužek
- Street dance NS
- TK Fire Friends - Moderní tanec I.
- Turistický kroužek
- HC Rakovník – hokej
- TJ Tatra Rakovník, SKP Rakovník – fotbal

[23]

1.5.3 Český Těšín

Historie Českého Těšína

V listině papeže Hadriána IV. pro vratislavského biskupa Valtera z roku 1155 je uvedena první písemná zmínka o Těšíně, jednalo se o hrad Těšín, který byl střediskem hradskeho obvodu – kastelánie. [36]

Nerozumnou hospodářskou politikou se časem poměrně malé Těšínské knížectví ještě zmenšilo. Významnou historickou úlohu Těšín nikdy moc neměl, ale někteří jeho vládci mají silné místo v našich dějinách. [36]

Po smrti poslední těšínské kněžny Alžběty Lukrécie v roce 1653 rod těšínských Piastovců vymřel a knížectví jako léno Koruny české připadlo Habsburkům, kteří zde až do roku 1918 vládli. [36]

Za první světové války (1914 – 1918) hrál Těšín významnou roli. Sídlil zde generální štáb a hlavní velitelství rakousko-uherské armády. V roce 1918, po skončení první světové války došlo mezi Polskem a Československem ke sporu o toto území. Těšínsko bylo nakonec rozděleno dohodou 28. července 1920, na základě rozhodnutí velvyslanecké konference v belgickém Spa. 28. července 1920 vzniklo město Český Těšín. [36]

V roce 1938, na základě mnichovského diktátu, obsadilo Polsko větší část Těšínska. Tato oblast zůstala spojena po celou dobu druhé světové války (1939 – 1945), kdy celá oblast patřila Třetí říši. 3. května 1945, kdy dorazily osvoboditelské jednotky, se Těšín rozdělil podle původních hranic z roku 1920. Český Těšín ztrácí v roce 1960 statut okresního města, město se stalo součástí nového okresu Karviná. [36]

Po vstupu Polské republiky a České republiky do Schengenského prostoru v roce 2007 byly zrušeny hraniční přechody. Oba Těšíny jsou srdcem Euroregionu Těšínské Slezsko. [36]

Nabídka sportů

Český Těšín je město v okrese Karviná. V Českém Těšíně žije zhruba 23 tisíc obyvatel. Český Těšín má velkou nabídku kroužků. Většinu kroužků nabízí Středisko volného času Amos, kde je opravdu rozmanitý výběr sportovních aktivit.

- FBC Český Těšín - Florbal
- FK Český Těšín, z. s. - Fotbal
- HC Vlci Český Těšín - hokej
- Judo

- TJ Slavoj Český Těšín - Tenis
- Jezdecký klub
- TJ Slavoj Český Těšín - Krasobruslení
- DDM Český Těšín

[37]

2 CÍL PRÁCE

Cílem práce je porovnání vztahu předškolních dětí k pohybu a sportu v závislosti na místě bydliště, působení rodiny a mateřské školy. Zda se pohybu a sportu věnují. Jaké je zastoupení sportujících dívek a chlapců a jaká je jejich nejčastější motivace k pohybovým aktivitám. Informace o nabídkách pohybových aktivit a materiální a funkční zabezpečení sportovišť ve vybraných regionech a jejich porovnání a využití ve sportování předškolního věku.

2.1 Úkoly práce

- stanovení cíle práce
- zpracování výzkumných otázek
- rešerše literatury
- vytvoření dotazníku
- oslovení mateřských škol s prosbou o vyplnění dotazníku
- vyhodnotit dotazník
- zpracování dotazníku do tabulek a grafů

2.2 Výzkumné otázky

Na základě uvedeného cíle jsme stanovili výzkumné otázky:

1. Navštěvuje dítě nějaký sportovní nebo pohybový kroužek?
2. Jak často dítě předškolního věku dochází na sport či pohybovou aktivitu?
3. Mají děti doma nějaké sportovní vybavení?
4. Kde děti nejčastěji dochází na sportovní nebo pohybový kroužek?
5. Jak často se rodina věnuje sportu či pohybovým aktivitám?
6. Mají děti vztah k pohybu a sportu?

3 METODY PRÁCE

Běžně používanou metodou pro získávání informací v pedagogickém výzkumu je dotazník. P. Gavora definuje dotazník jako „způsob psaného pokládání otázek a získávání písemných odpovědí“. Otázky mohou být vnější (např. názory učitelů na zaváděná organizační opatření), nebo vnitřní (např. postoje, citové stavy, motivy apod.). Dotazník obsahuje připravené a dobře kladené otázky, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba odpovídá. [11]

Podle toho, jak má respondent odpovědět na konkrétní položku v dotazníku, je možno položky rozdělit na otevřené a uzavřené (nestrukturované a strukturované). Při otevřených otázkách respondent vytváří odpovědi sám a u položek uzavřených pracuje s již danými možnostmi odpovědi (např. zaškrtnutím dané odpovědi, seřazováním apod.). [11]

Pokud se bojíme, že neuvědeme některou možnou odpověď, můžeme uplatnit i nabídky „jiná odpověď“. Tento návrh využije respondent v případě, že ho neuspokojuje žádná z nabízených možností. Položky tohoto typu jsou označovány jako položky polouzavřené. [11]

Během tvoření dotazníku bychom měli dodržovat určitá pravidla, zásady a požadavky. Otázky v dotazníku musí být všem respondentům srozumitelné a jasné. Otázky dotazníku by měly zjišťovat jen potřebné informace, které nelze sehnat jinak. Dotazník by rovněž neměl být příliš dlouhý. [11]

Dotazník může být respondentům zaslán třemi způsoby: poštou, osobní předání nebo prostřednictvím jiných osob. Osobní předání je asi nejlepší způsob, respondenti dotazník hned vyplní a vrátí. Pokud posíláme dotazníky poštou, můžeme čekat nižší odezvu, zejména u anonymních dotazníků. [11]

Výzkumnou metodou této bakalářské práce je kvantitativní dotazníkové šetření. Dotazník byl zpracován a poslán ředitelkám mateřských škol elektronicky. Dotazník je zaměřen na děti předškolního věku. V dotazníku jsou dotazováni rodiče dětí na různé otázky vztahující se k pohybu a sportu.

Dotazník obsahuje 15 otázek, zahrnuje otevřené i uzavřené otázky. Otázky jsem volila tak, abych se dozvěděla určité informace o respondentovi, jako je věk a kam dochází do mateřské školy, zda se věnuje sportovní či pohybové aktivitě v mateřské škole, mimo mateřskou školu nebo pouze s rodiči a jaké sportovní vybavení doma má.

Odpovědi od respondentů jsem díky této elektronické formě dotazníku měla ihned k dispozici a mohla s odpověďmi dále pracovat.

Dotazník byl zaslán přibližně 184 respondentům, vyplnilo 86 z nich, což je 47,8%. Největší návratnost byla v Olešné, kde na dotazník odpovědělo 16 rodičů z 28.

Odpovědi z dotazníku byly následně zpracovány do tabulek a grafů.

3.1 Popis výzkumu

Pro výzkum jsem vybrala předškolní děti tří mateřských škol. Záměrně jsem vybrala odlišné mateřské školy. První je mateřská škola v hlavním městě Praha, druhá ve větším městě Český Těšín a třetí v malé obci Olešná.

Ve všech třech mateřských školách se výzkum týká dětí ve věku od tří do sedmi let. Do mateřských školek jsem zaslala dotazníky pro rodiče a učitele.

Hlavní město Praha – mateřská škola Waltrovka se nachází v nově vybudované čtvrti Waltrovka v Praze 5 Jinonicích. Zřizovatelem mateřské školy je Úřad městské části Praha 5. Mateřská škola spadá pod základní školu Tyršova, která má pod sebou ještě jednu mateřskou školu. MŠ Waltrovka je čtyřtřídní mateřská škola s kapacitou 72 dětí. [38]

Český Těšín – Hrabina Základní a mateřská škola Český Těšín. 1. ledna 2012 došlo ke spojení ZŠ Ostravská a ZŠ Slezská do jednoho právního subjektu. V Českém Těšíně vznikla nová škola – ZŠ a MŠ Český Těšín Hrabina, příspěvková organizace. Součástí nového subjektu se stala i dosud samostatná MŠ Hrabinská. V současnosti pod názvem Hrabina Základní a mateřská škola Český Těšín figurují dvě základní školy – ZŠ Ostravská a ZŠ Slezská a tři mateřské školy – MŠ Ostravská, MŠ Hornická a MŠ Hrabinská. Můj výzkum se uskutečnil v MŠ Ostravská, která má tři třídy a kapacitu 84 dětí. [39]

Olešná – Základní a Mateřská škola Olešná, okres Rakovník. Mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 28 dětí. [40]

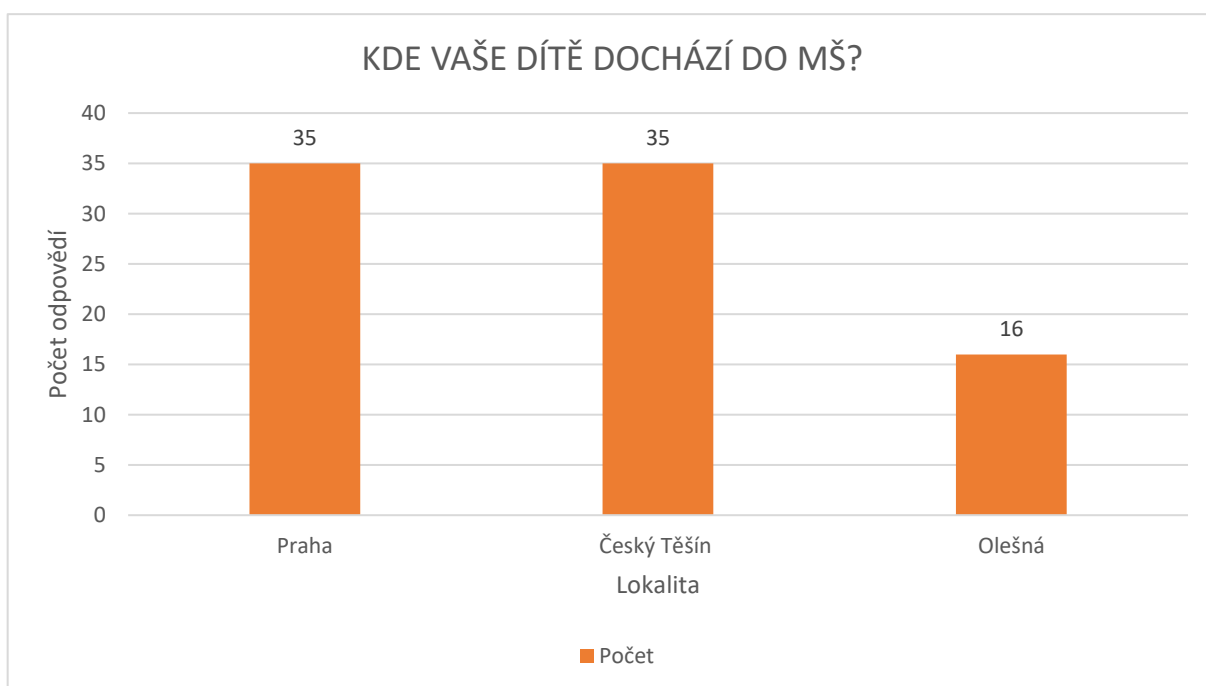
4 VÝSLEDKY VÝZKUMU

4.1 Analýza výsledků dotazníku pro rodiče

Dotazník vyplnilo 86 rodičů ze všech tří mateřských škol. Návratnost dotazníku je 46,74%.

a) Kde Vaše dítě dochází do MŠ?

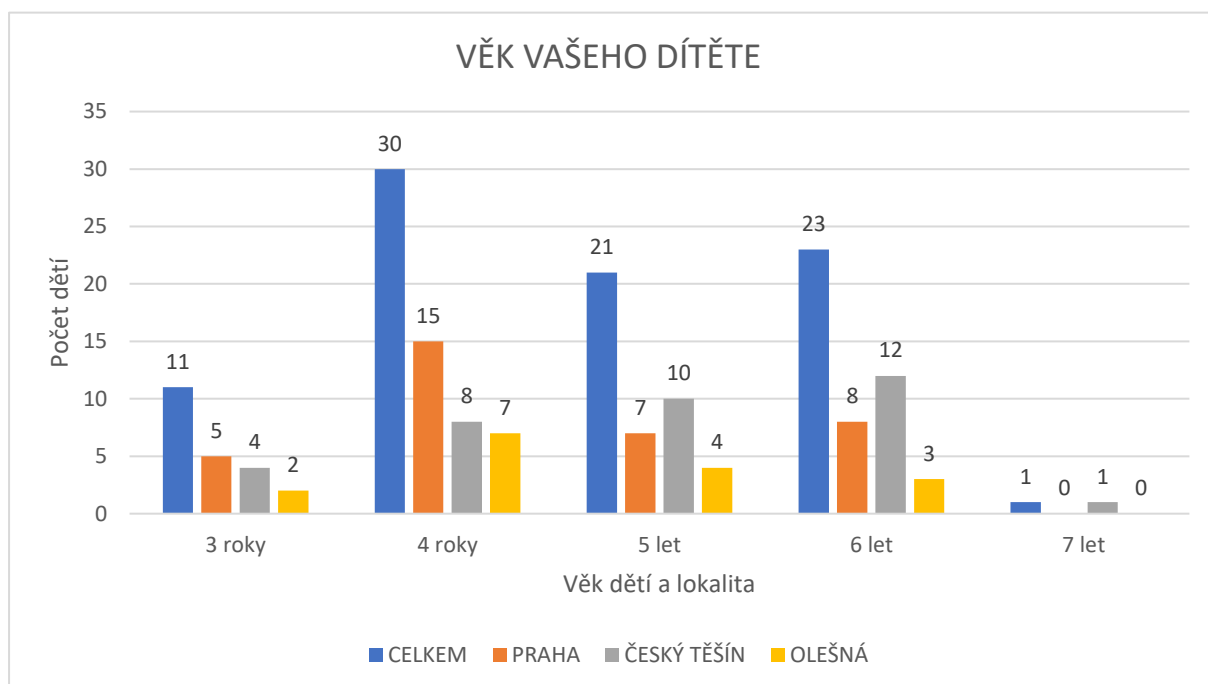
První otázka v dotazníku pro rodiče byla, kde jejich dítě dochází do MŠ. Z celkových 86 odpovědí jsem zjistila, že mi odpovědělo 35 rodičů z Prahy, z celkového počtu možných odpovědí 72, 48,61%, 35 rodičů z Českého Těšína, z celkového počtu možných odpovědí 84, 41,67% a 16 rodičů z Olešné, z celkového počtu možných 28, 57,14%. Z Olešné odpovědělo nejvíce rodičů na dotazník.

Graf 1: Zastoupení dětí podle lokality

b) Věk Vašeho dítěte.

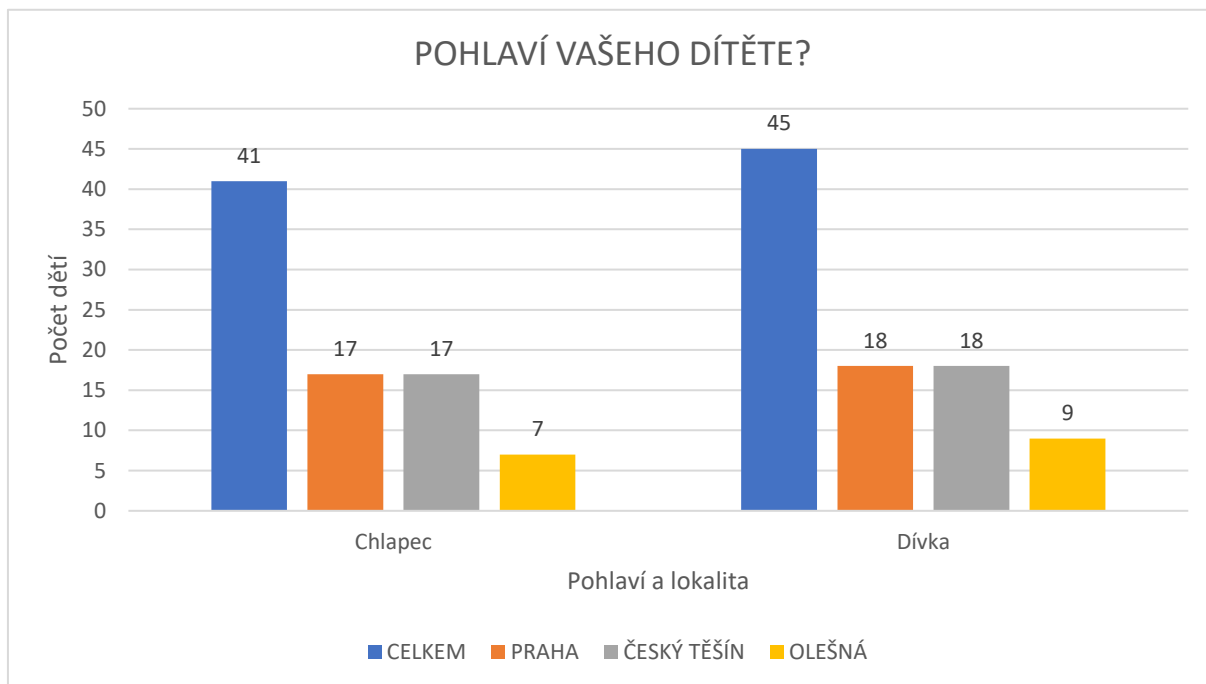
Z uvedených odpovědí jsem se dozvěděla, že většina dětí je ve věku 4 roky a to celkem 30 dětí, 34,88%. Další početní skupinou jsou děti ve věku 6 let, kdy jejich počet je 23, 26,74% a těsně za věkem 6 let je věk 5 let s počtem 21 dětí, 24,42%. Rodiče, kteří odpovídali na dotazník mají nejmenší zastoupení ve věku 3 roky a to 11, 12,79% a pouze jedno dítě ve věku 7 let, 1,16%. V Praze je nejpočetnější skupina ve věku 4 roky, 42,86%, v Českém Těšíně 6 let, 34,29% a v Olešné 4 roky, 43,75%.

Graf 2: Zastoupení dětí podle věku a podle lokality

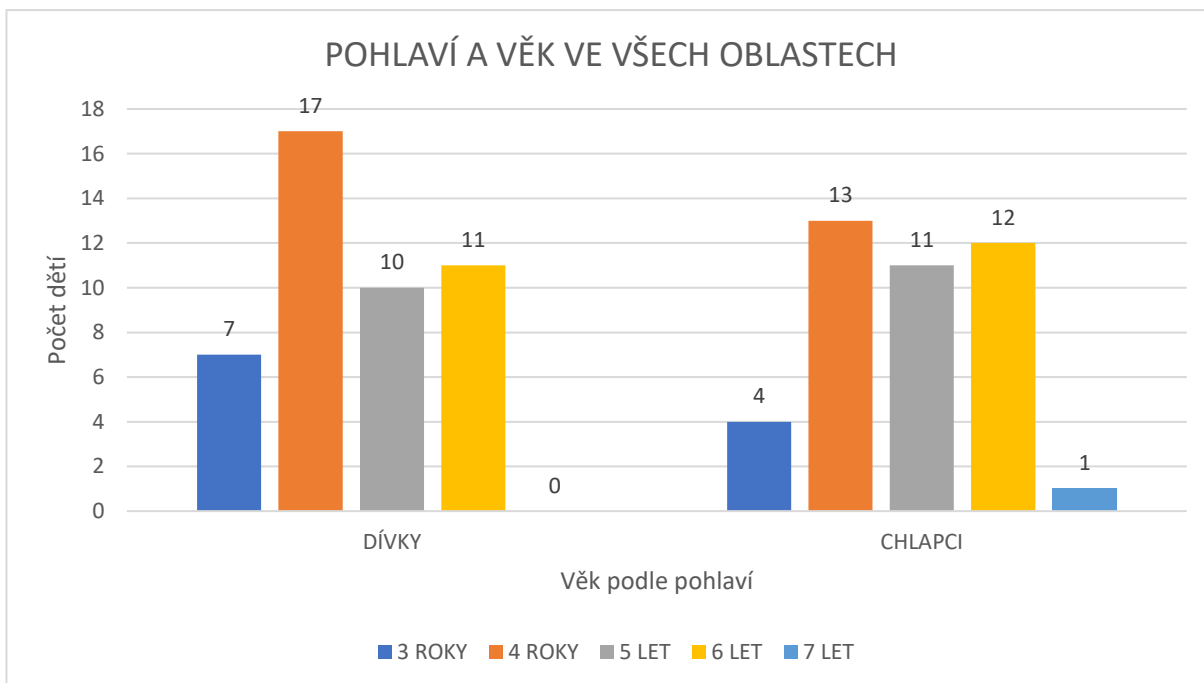
c) Pohlaví Vašeho dítěte?

Z dotazníku plyne, že více dětí je v zastoupení pohlaví ženského a to v počtu 45, 52,33%. Chlapců je 41, 47,67%. V Českém Těšíně a v Praze je počet dívek a chlapců stejný a to 17 chlapců, 48,57% a 18 dívek, 51,43%. Další grafy nám znázorňují, jak je pohlaví a věk zastoupeno ve zkoumaných oblastech.

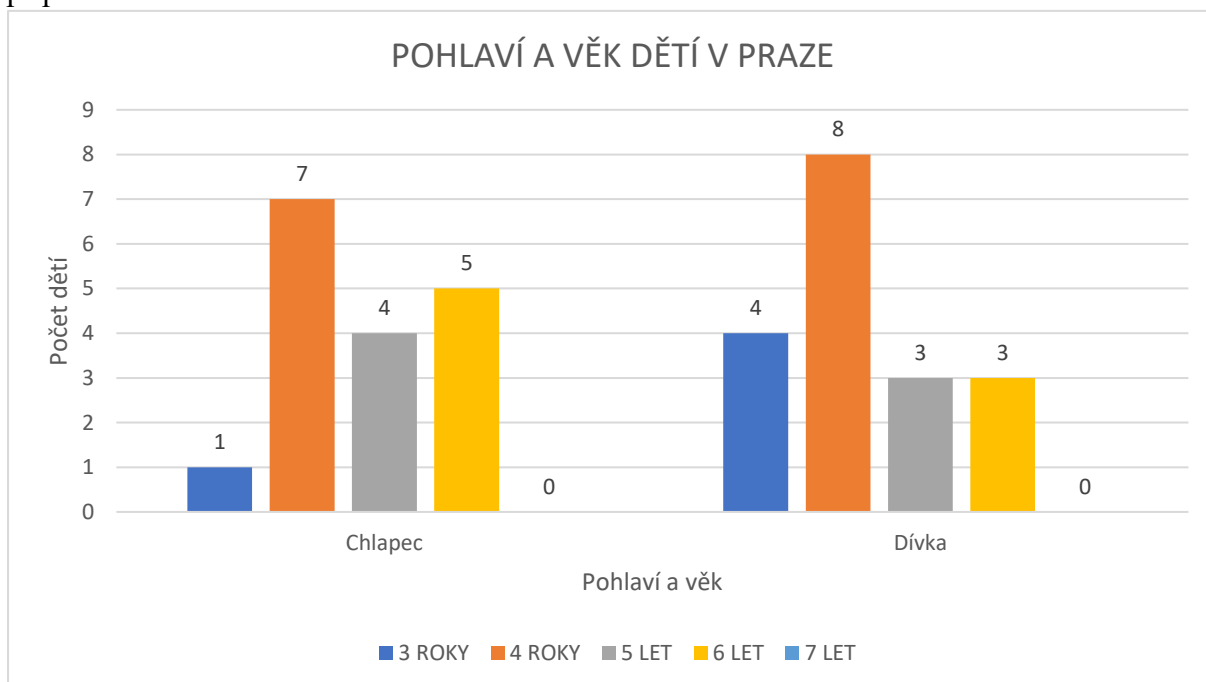
Graf 3: Zastoupení dětí podle pohlaví a podle lokality

Nejpočetnější skupinou jsou dívky ve věku 4 roky, 37,78% a chlapci ve věku také 4 roky, 31,71%. Ve věku 3 roky je počet dívek 7, 15,56% a chlapců 4, 9,76%. Ve věku 5 let je chlapců více než dívek, chlapců je 11, 26,83% a dívek 10, 22,22%, ve věku 6 let je rovněž chlapců více než dívek, a to 12, 29,27%, dívek je 11, 24,44%. Ve věku 7 let je pouze jeden chlapec, 2,44%.

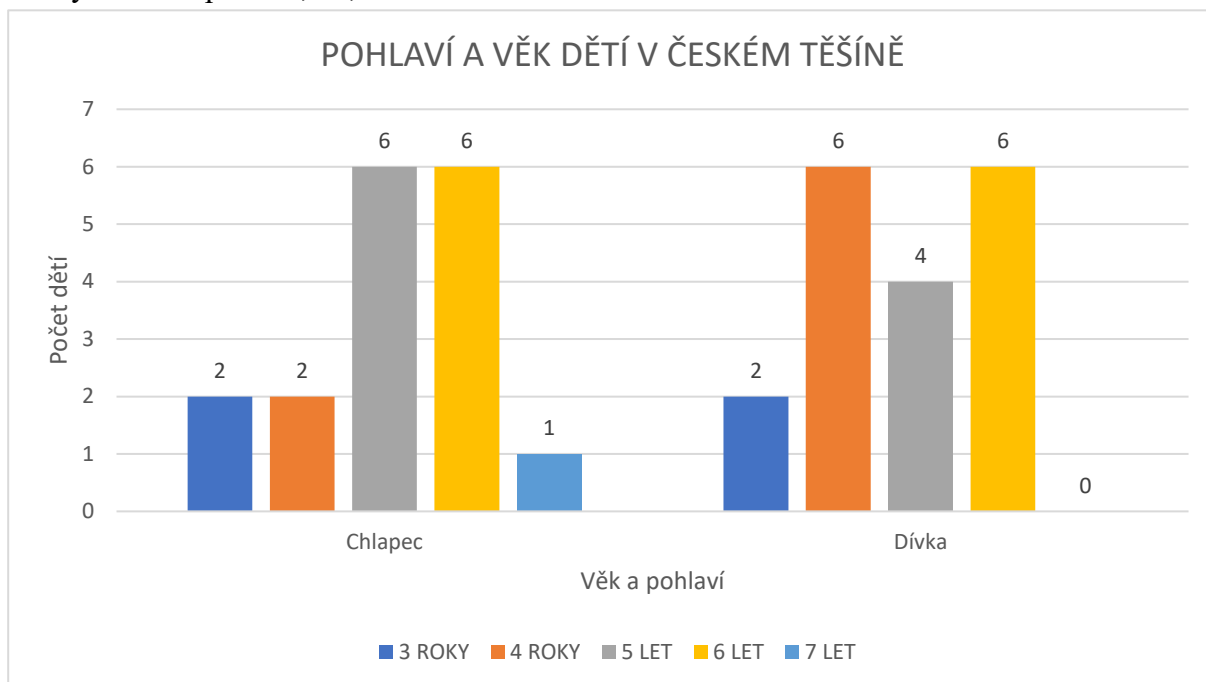
Graf 4: Pohlaví a věk ve všech zkoumaných oblastech

V Praze se nachází 17 chlapců, nejvíce ve věku 4 roky v počtu 7, 41,18%. Nejméně chlapců v Praze je ve věku 3 roky a to pouze jeden, 5,88%. Dívek je v Praze 18, nejvíce ve věku také 4 roky v počtu 8, 44,44%. Nejméně dívek je ve věku 5 a 6 let v počtu 3, 16,67% v obou případech.

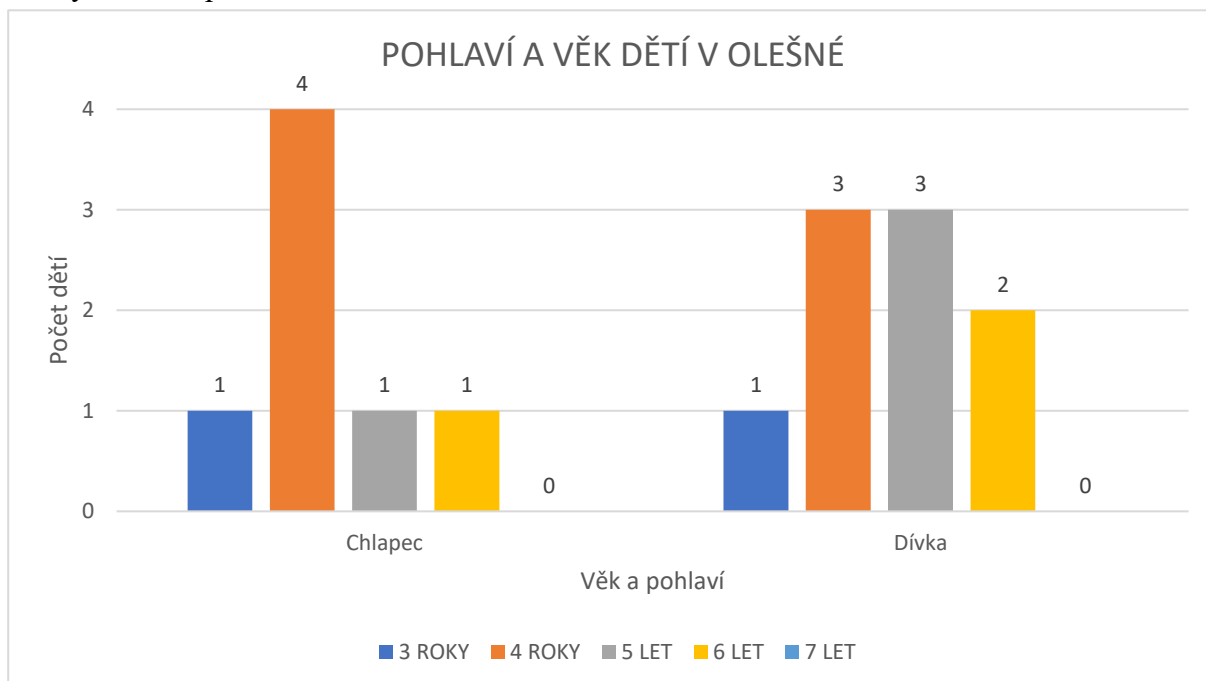
Graf 5: Zastoupení dětí v Praze podle věku a pohlaví

V Českém Těšíně je 17 chlapců, nejvíce ve věku 5 a 6 let a to v počtu 6, 35,29%. Nejméně chlapců je ve věku 7 let a to pouze jeden, 5,88%. Dívek je v Českém Těšíně 18, nejvíce ve věku 4 roky a 6 let v počtu 6, 33,33%.

Graf 6: Zastoupení dětí v Českém Těšíně podle věku a pohlaví

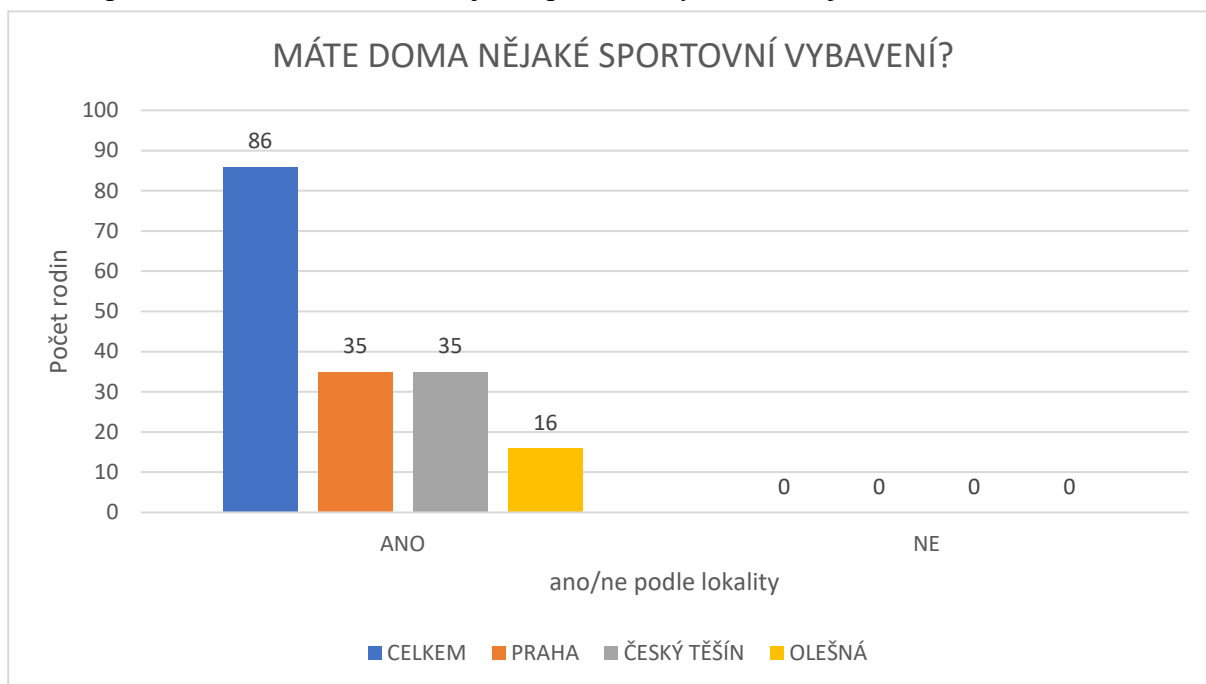
V Olešné je 7 chlapců nejvíce ve věku 4 roky v počtu 4, 57,14%. Dívek je 9, nejvíce ve věku 4 roky a 5 let v počtu 3, 33,33%

Graf 7: Zastoupení dětí v Olešné podle věku a pohlaví

d) Máte doma nějaké sportovní vybavení?

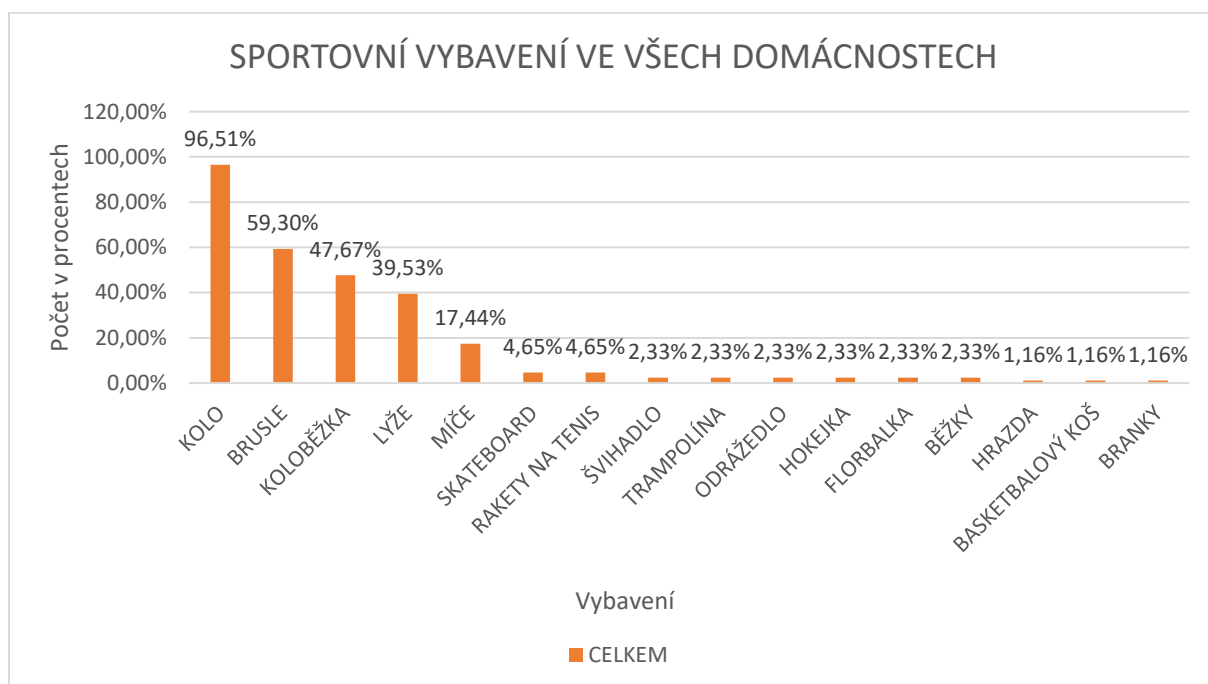
Z 86 odpovědí má 86 rodin doma nějaké sportovní vybavení, to je 100%.

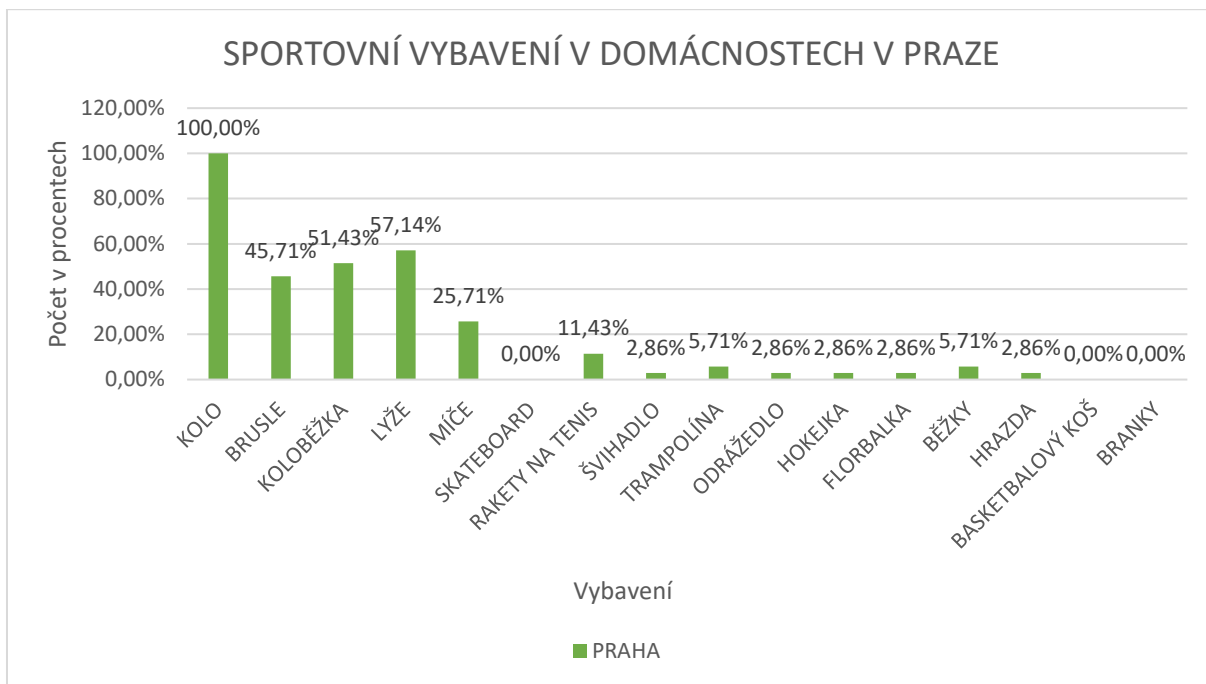
Graf 8: Sportovní vybavení u dětí doma celkem a podle lokality

e) Jaké konkrétní sportovní vybavení doma máte?

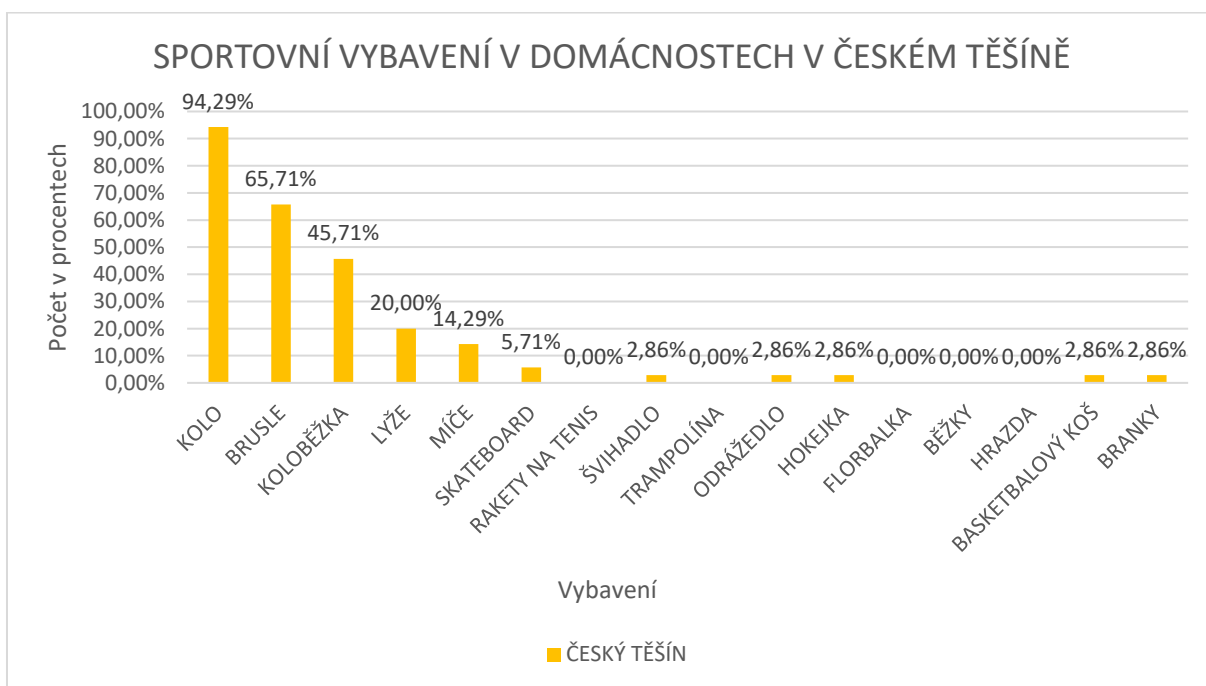
Z dotazníku jsme se dozvěděli, že nejvíce dětí má doma kolo, které se nachází u 83 dětí, 96,51%. Dalšími početnými vybaveními jsou brusle 59,30%, koloběžka 47,67%, lyže 39,53% a míče 17,44%. Velmi zajímavým zjištěním je, že 2 děti mají doma běžky. V Praze má každé dítě doma kolo, v Českém Těšíně má 33 dětí doma kolo a v Olešné má kolo 15 dětí. Kolo je tedy nejčastější sportovní vybavení, které děti doma mají ve všech třech zkoumaných oblastech. Viz. tabulka 1)

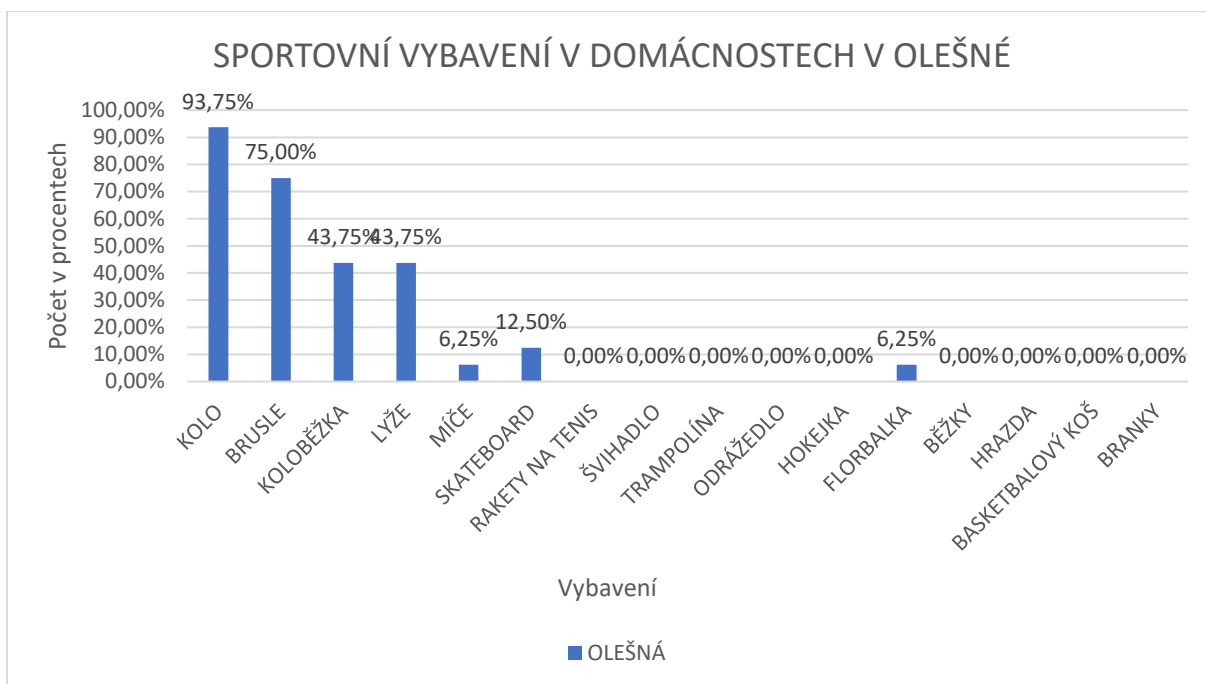
Graf 9: Sportovní vybavení ve všech domácnostech v procentech

Graf 10: Sportovní vybavení v domácnostech v Praze v procentech

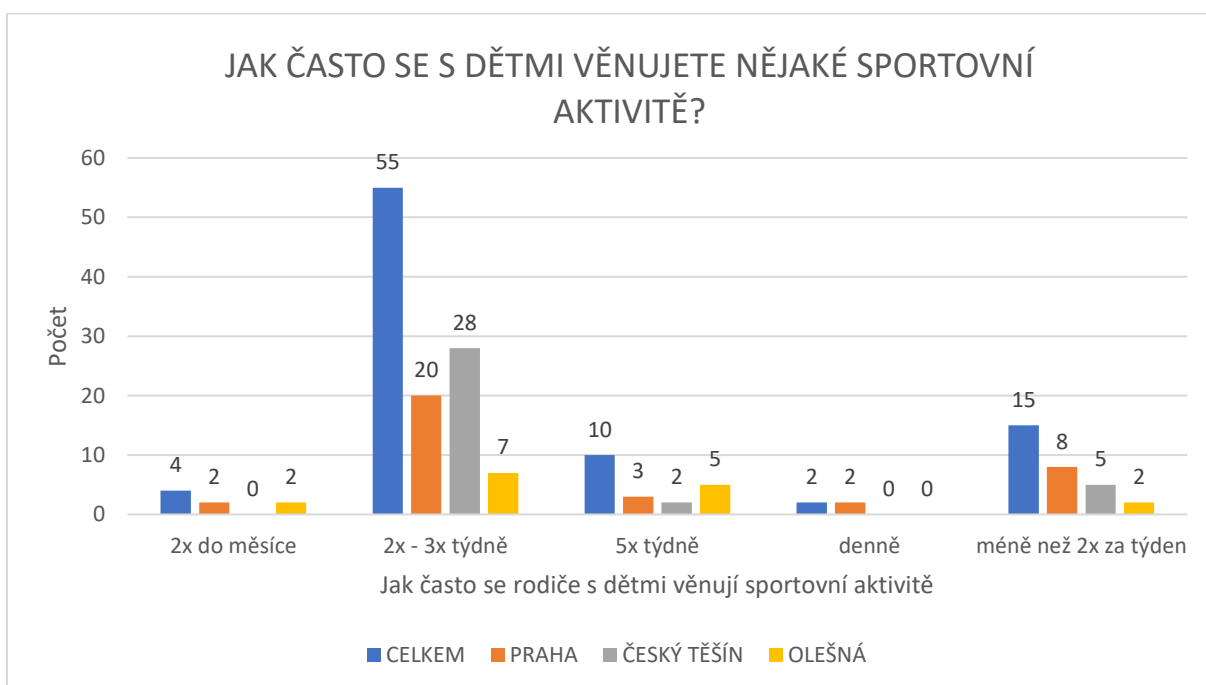
Graf 11: Sportovní vybavení v domácnostech v Českém Těšíně

Graf 12: Sportovní vybavení v domácnostech v Olešné

f) Jak často se s dětmi věnujete nějaké sportovní aktivitě?

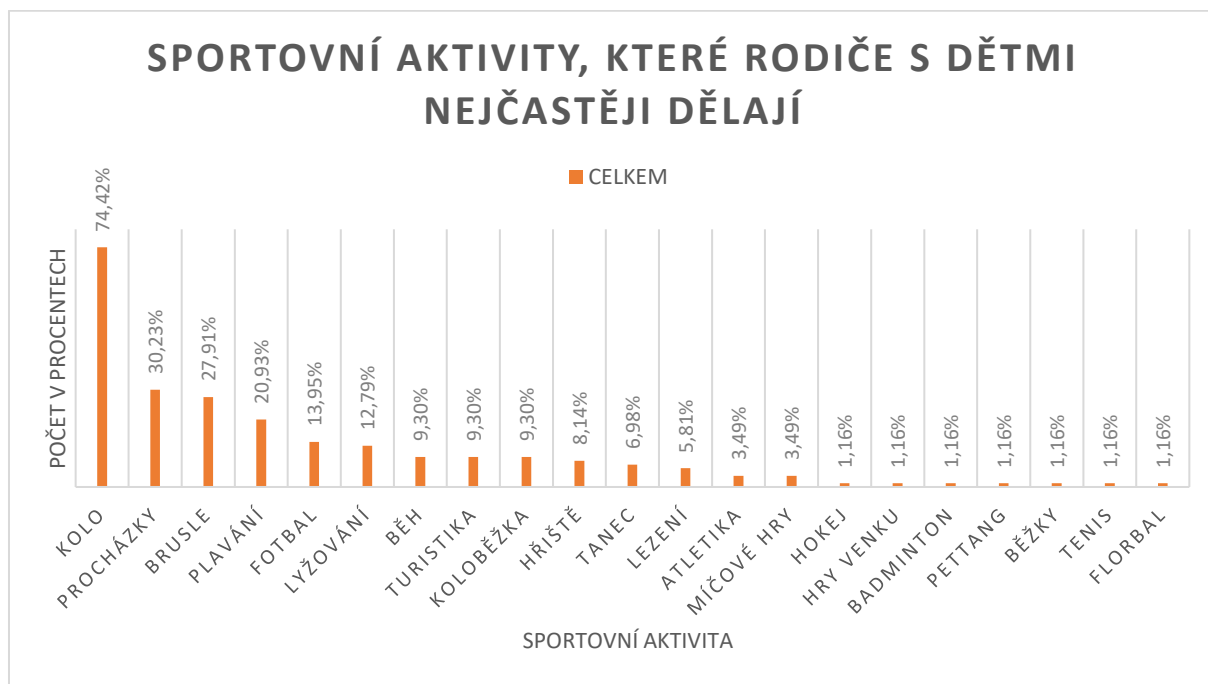
Nejvíce se rodiče s dětmi věnují sportovní aktivitě 2x – 3x týdně a to v počtu 55, 64%, a to i když se podíváme na četnost v jednotlivých oblastech, kde byl výzkum provozován. V Českém Těšíně se aktivitě s dětmi 2x – 3x týdně věnuje 28 rodičů s dětmi ze 35, 80% rodičů.

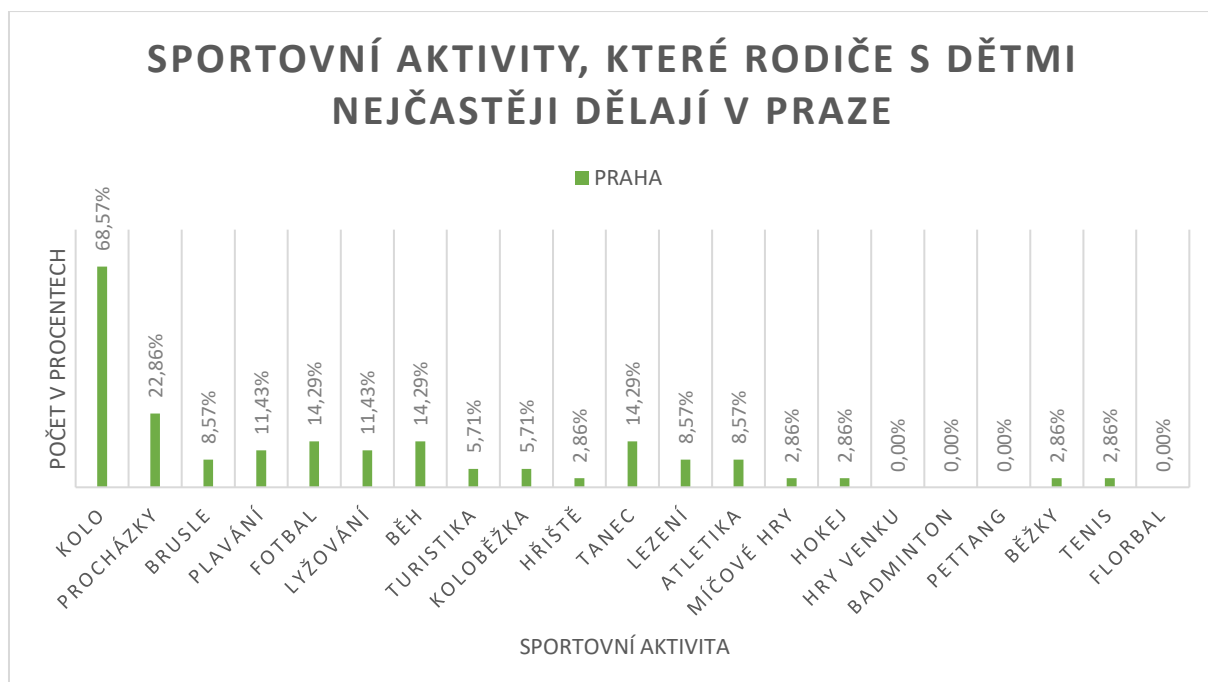
Graf 13: Věnování se sportovním aktivitám s dětmi celkem a podle lokality

g) Jakou sportovní aktivitu s dětmi nejčastěji děláte?

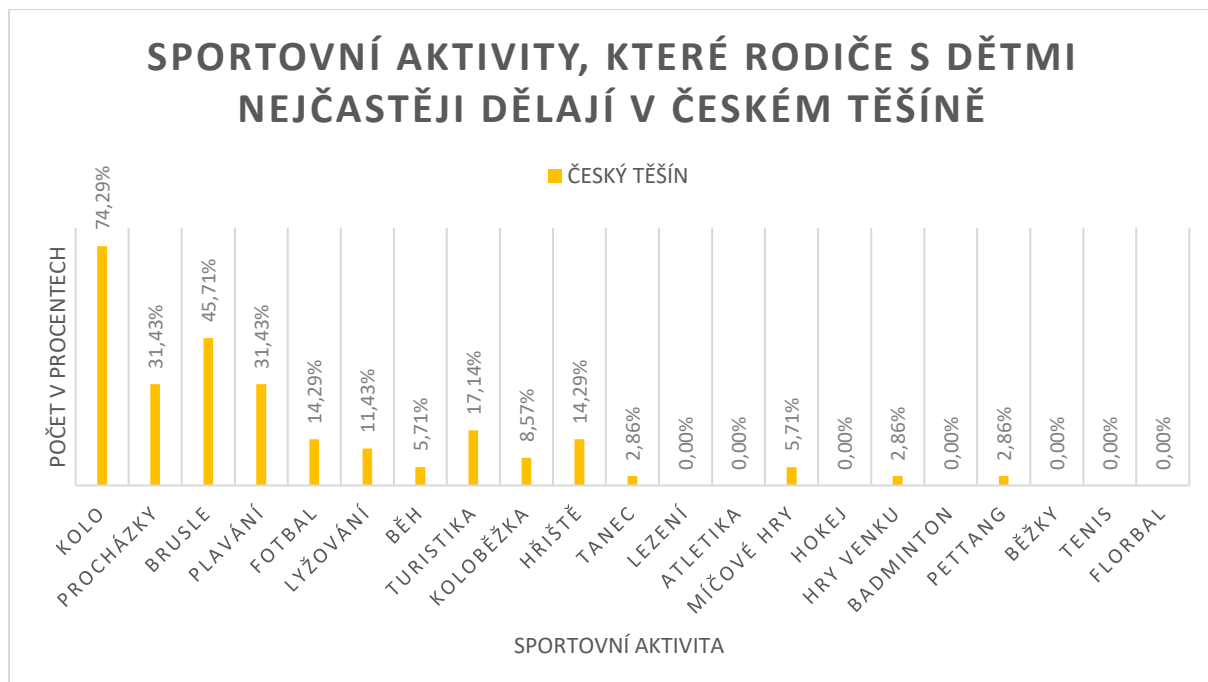
Rodiče nejčastěji s dětmi provozují jízdu na kole a to v 64 případech, 74,42%. Velmi populární jsou také procházky ve 30,23%, brusle v 27,91%, plavání ve 20,93%, fotbal 13,95%, lyžování 12,79%, turistika a koloběžka v osmi případech. V Českém Těšíně se děti nejvíce věnují jízdě na kole v 74,29% a jízdě na bruslích v 45,71%. V Praze je populární jízda na kole v 68,57% a procházky v 22,86%. V Olešné se také děti věnují s rodiči nejvíce jízdě na kole v 87,50% a procházkám v 43,75%. Viz tabulka 2)

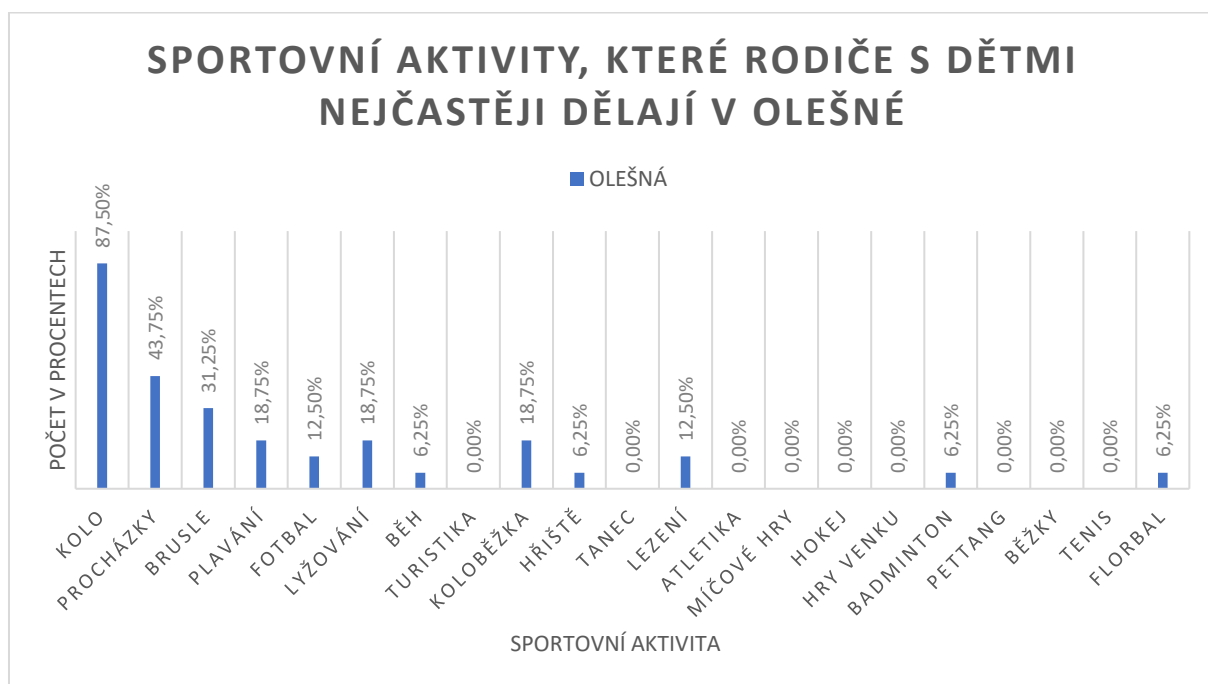
Graf 14: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají ve všech lokalitách

Graf 15: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Praze

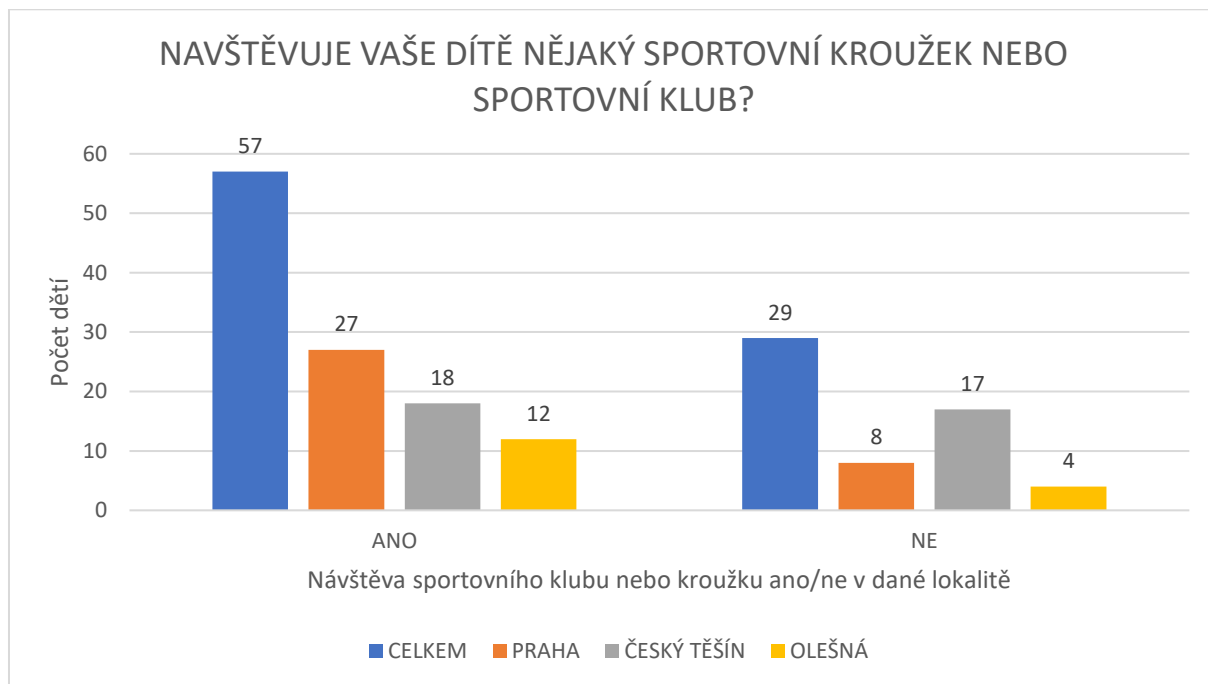
Graf 16: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Českém Těšíně

Graf 17: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Olešné

h) Navštěvuje Vaše dítě nějaký sportovní kroužek nebo sportovní klub?

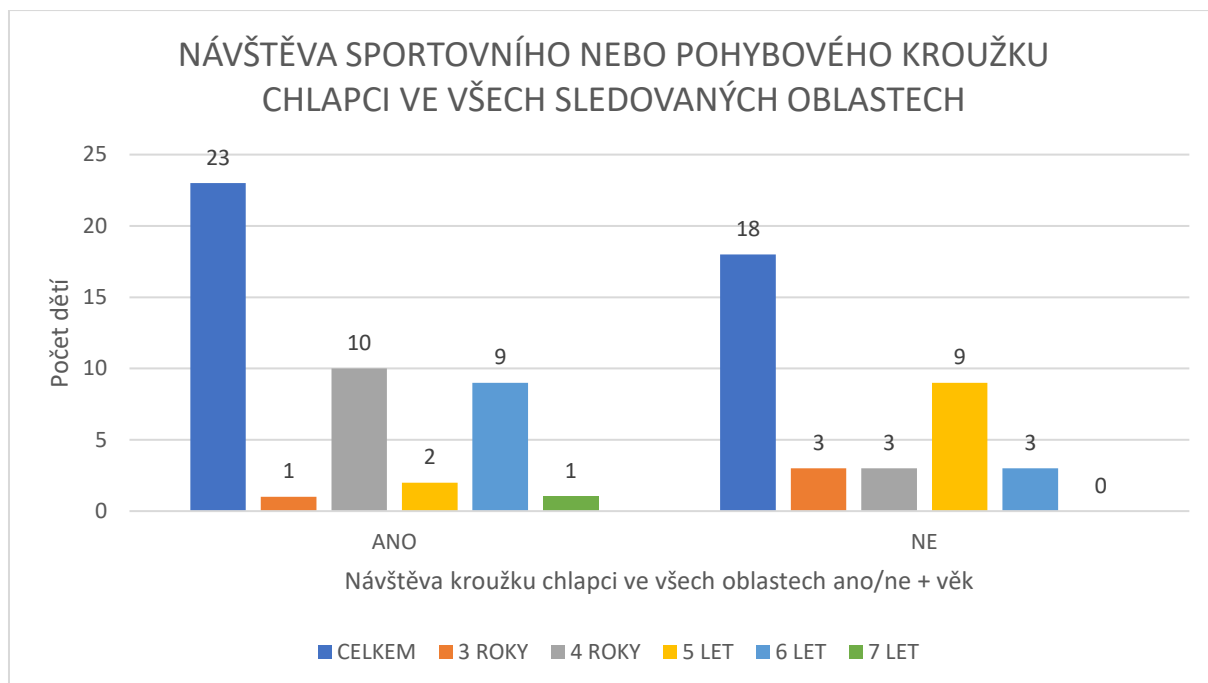
Z dotazníku jsem se dozvěděla, že sportovní kroužek nebo sportovní klub navštěvuje 57 dětí, 66,28%, z toho nejvíce dětí v Praze a to 27, 77,14%. 29 dětí 33,72% žádný sportovní kroužek nebo sportovní klub nenavštěvuje, nejvíce dětí sportovní kroužek nebo sportovní klub nenavštěvuje v Českém Těšíně a to 17, 48,57%.

Graf 18: Zastoupení dětí v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu celkem a podle lokalit

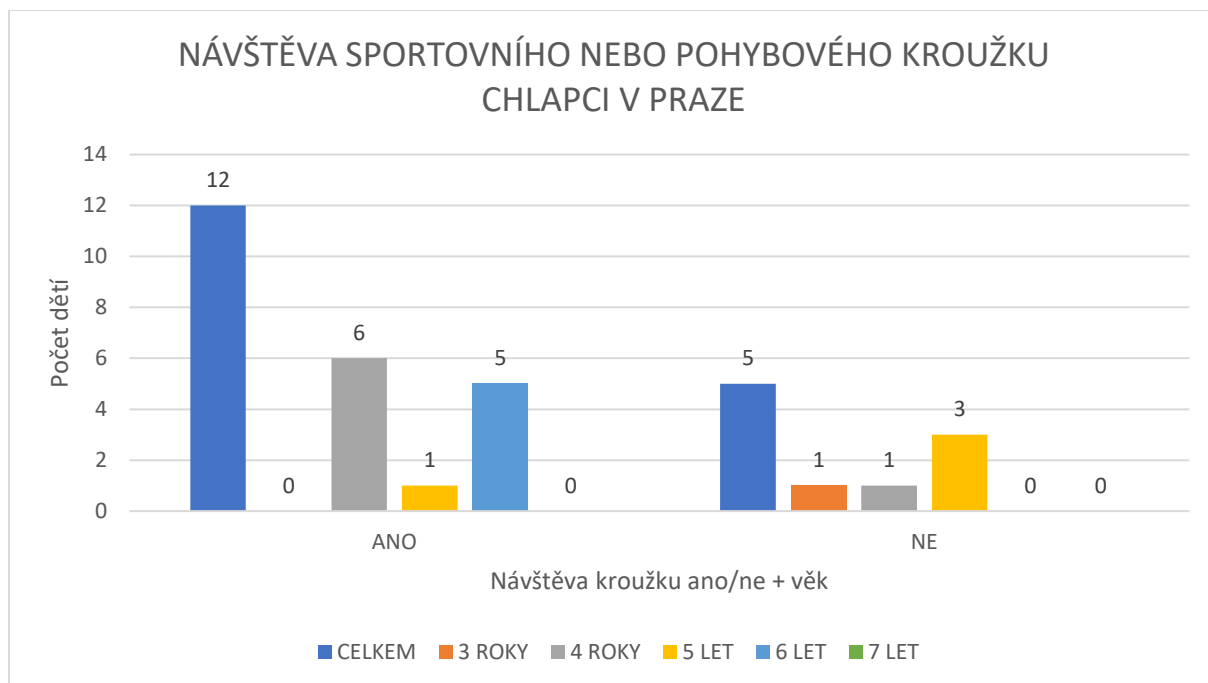
NAVŠTĚVA KROUŽKU ANO/NE CHLAPCI DLE VĚKU

Celkem navštěvuje nějaký sportovní nebo pohybový kroužek 23 chlapců ze 41, 56,10%, z toho nejvíce ve věku 4 roky, kdy chodí na kroužek 10 chlapců ze 13, 76,92%. Na sportovní kroužek nechodí 18 chlapců ze 41, 43,90%, nejvíce ve věku 5 let 9 z 11, 81,92%.

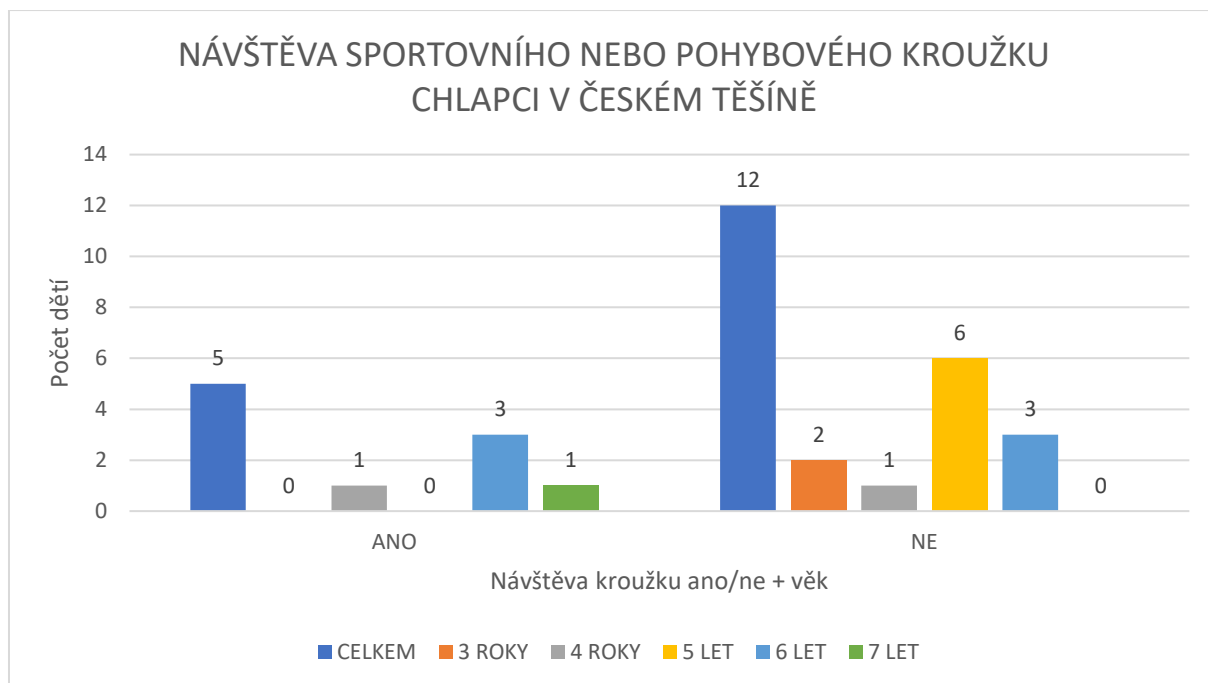
Graf 19: Zastoupení chlapců v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

V Praze navštěvuje sportovní nebo pohybový kroužek celkem 12 chlapců ze 17, 70,59%. Nejčetnější účast na kroužcích je ve věku 4 roky 6 chlapců ze 7, 80,71%. Sportovní nebo pohybový kroužek nenavštěvuje 5 chlapců ze 17, 29,41%. 5 z 5 chlapců ve věku 6 let dochází na kroužek 100%.

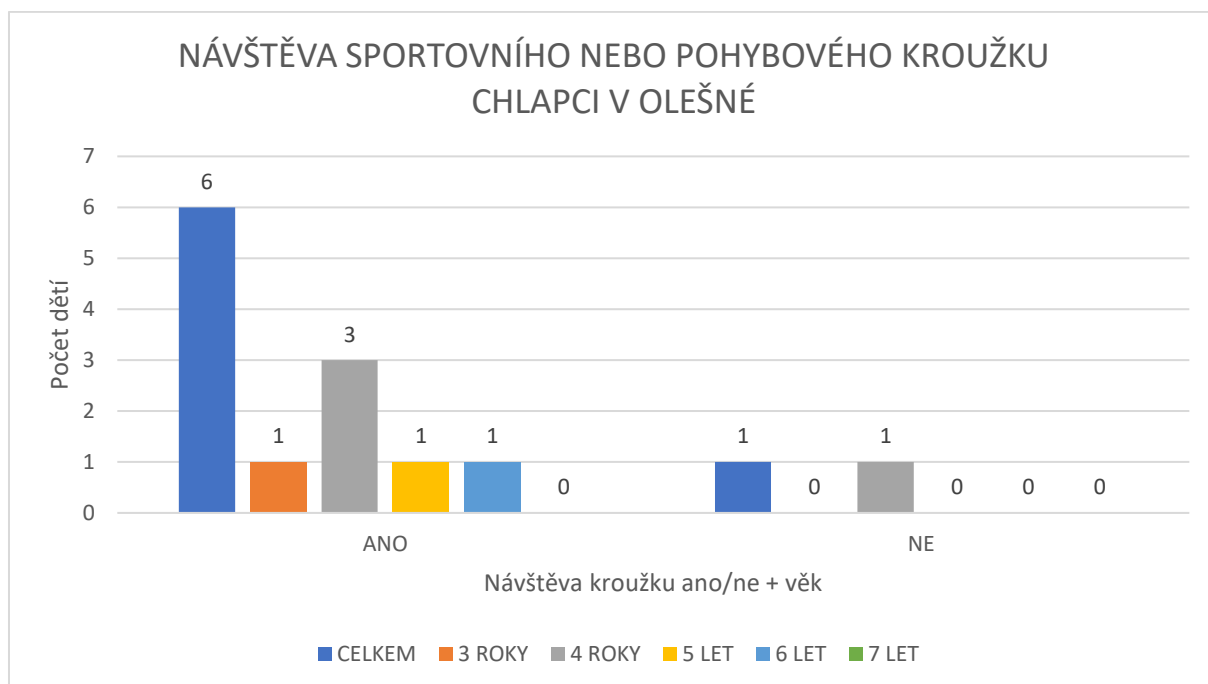
Graf 20: Zastoupení chlapců v Praze v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

V Českém Těšíně dochází na sportovní nebo pohybový kroužek pouze 5 chlapců ze 17, 29,41%, nejvíce ve věku 6 let 3 z 6, 50%. 12 chlapců ze 17 na kroužek nedochází, 70,59%. Ve věku 4 roky také dochází 50% chlapců na kroužek, ale je to pouze 1 chlapec ze 2. Ve věku 7 let je to 100%, protože je zastoupení tohoto věku pouze jedním chlapcem.

Graf 21: Zastoupení chlapců v Českém Těšíně v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

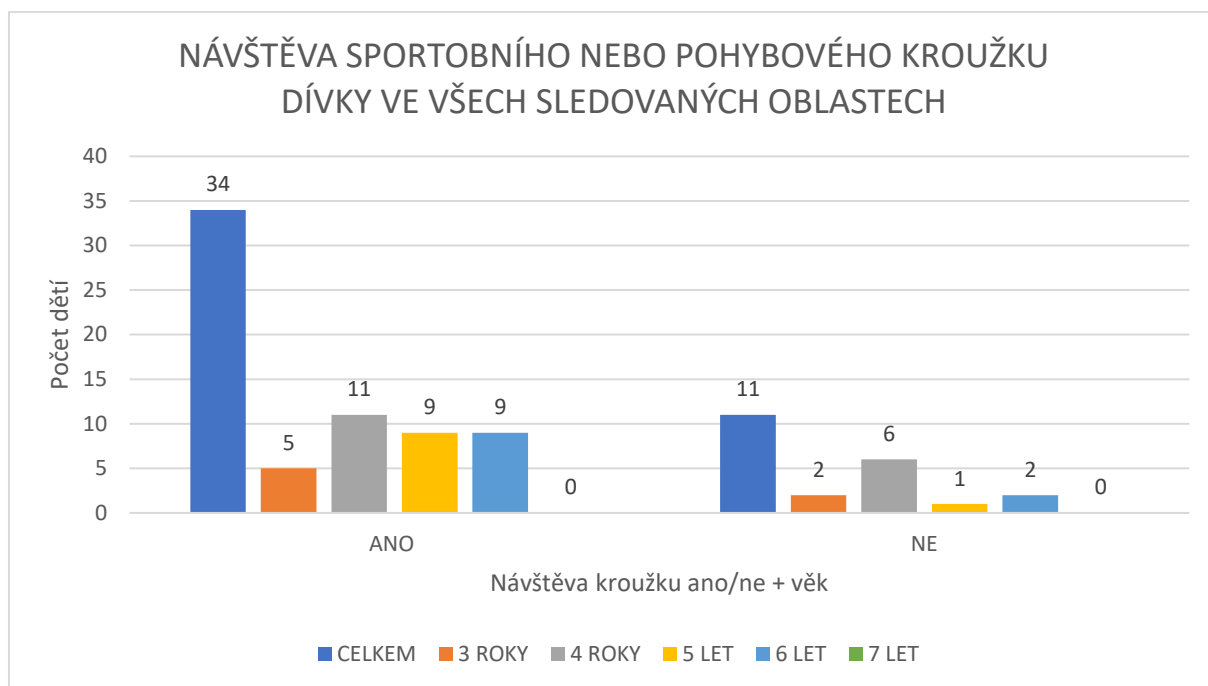
V Olešné dochází na sportovní nebo pohybový kroužek 6 chlapců ze 7, 85,71%. Nejčastěji ve věku 4 roky 3 chlapci ze 4, 75%. Pouze jedno dítě ve věku 4 roky na sportovní nebo pohybový kroužek nedochází. 100% chlapců dochází na kroužek ve věku 3, 5 a 6 let a to v počtu 1 z 1.

Graf 22: Zastoupení chlapců v Olešné v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

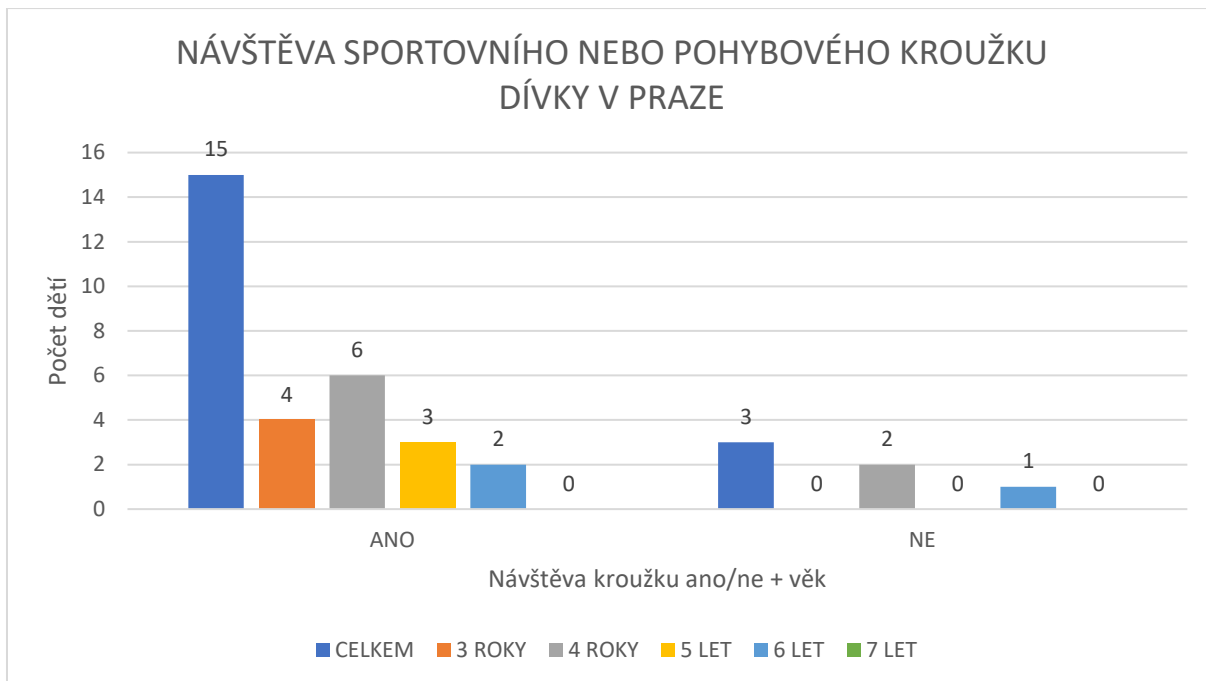
NAVŠTĚVA KROUŽKU ANO/NE DÍVKY PODLE VĚKU

Celkem navštěvuje nějaký sportovní nebo pohybový kroužek 34 dívek ze 45, 75,56% a to nejvíce ve věku 5 let, 90%, kdy kroužek navštěvuje 9 z 10 dívek tohoto věku.

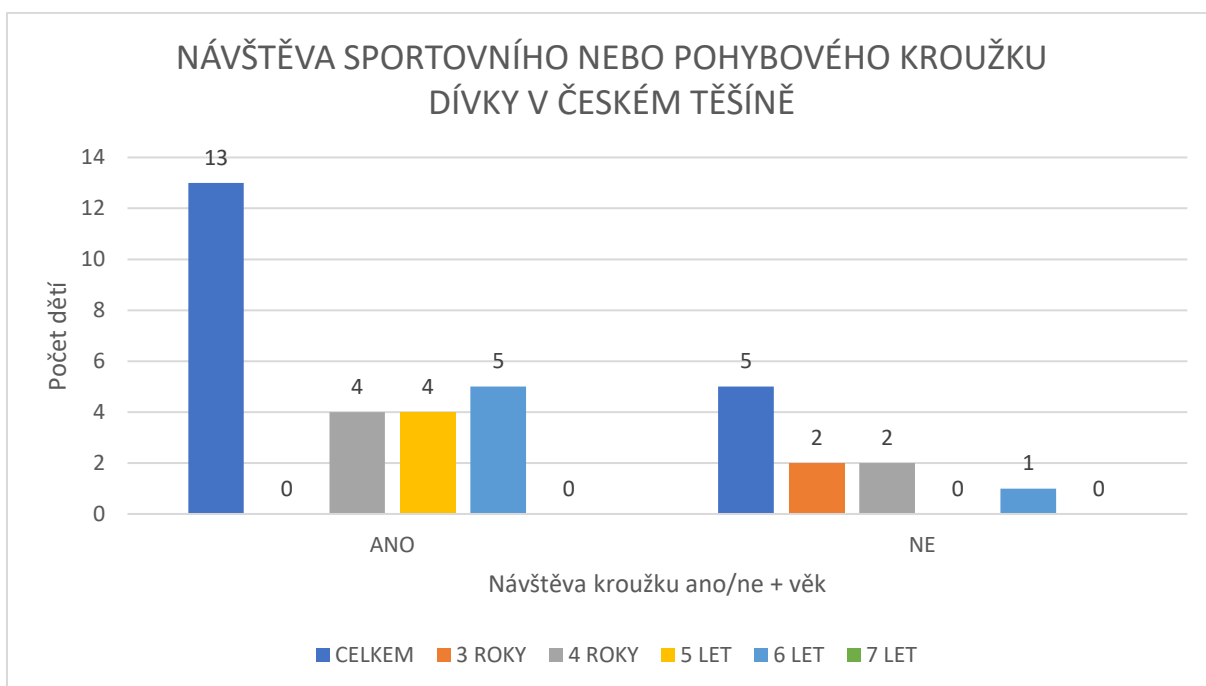
Graf 23: Zastoupení dívek v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

V Praze dochází na pohybový nebo sportovní kroužek 15 dívek z 18, 83,33%, a to nejčastěji ve věku 4 roky 6 z 8 dívek, 75%. Ve věku 3 roky je docházka na kroužek 100%, kdy chodí 4 dívky ze 4 a ve věku 5 let, kdy dochází na kroužek 3 dívky ze 3. 3 dívky na sportovní nebo pohybový kroužek nedochází.

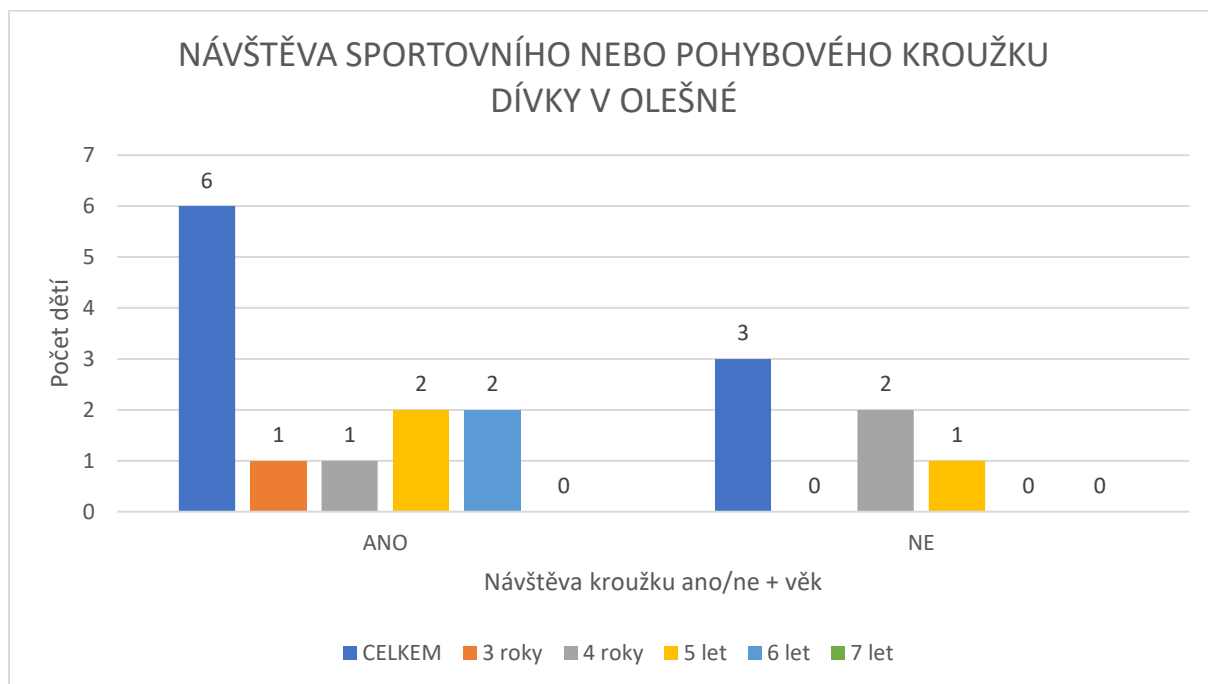
Graf 24: Zastoupení dívek v Praze v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

V Českém Těšíně navštěvuje sportovní a pohybový kroužek 13 dívek z 18, 72,22%, nejvíce ve věku 6 let 5 ze 6 dívek, 83,33%. Ve věku 5 let chodí na kroužek všechny 4 dívky tohoto věku.

Graf 25: Zastoupení dívek v Českém Těšíně v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

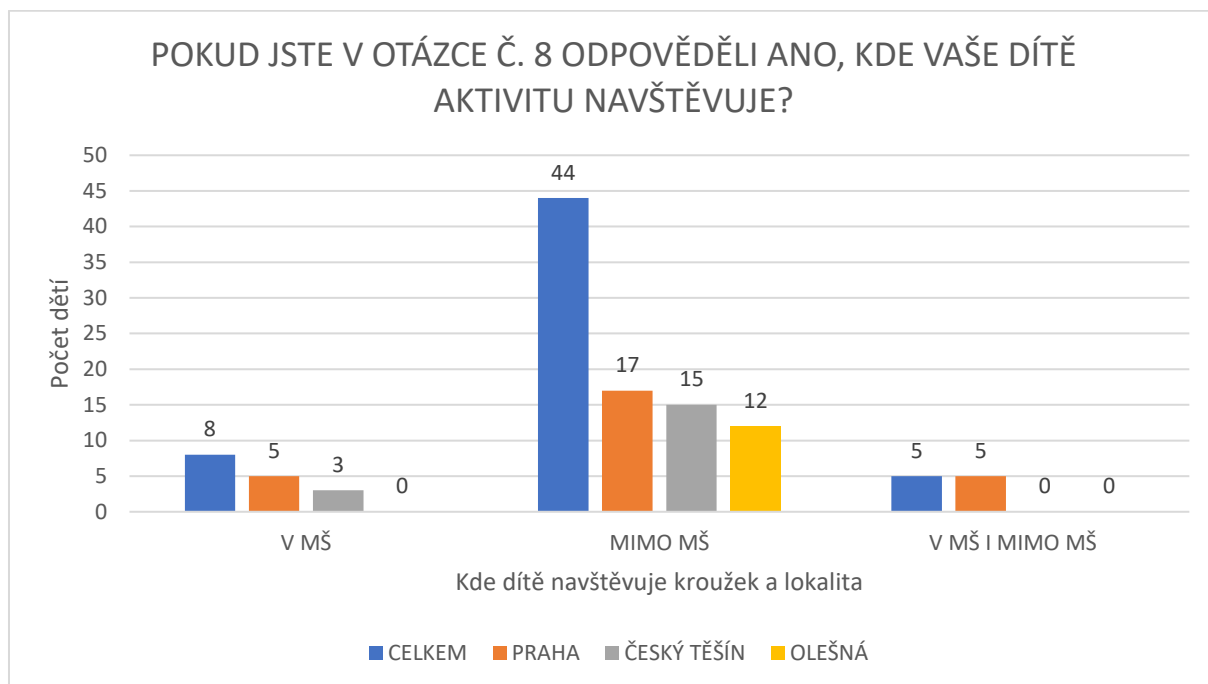
V Olešné navštěvuje sportovní nebo pohybový kroužek 6 dívek z 9, 66,67%. 3 dívky sportovní nebo pohybový kroužek nenavštěvují.

Graf 26: Zastoupení dívek v Olešné v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku

i) Pokud jste v otázce č. 8 odpověděli ANO, kde Vaše dítě aktivitu navštěvuje?

Z dotazníku jsme se dozvěděli, že 44 z 57 dětí, 77,19% navštěvuje kroužek mimo mateřskou školu. V mateřské škole navštěvuje kroužek 8 z 57 dětí, 14,04%. V mateřské škole a zároveň mimo ni navštěvuje kroužek 5 z 57 dětí, 8,77%. Přímou v konkrétních oblastech je situace stejná, nejvíce dětí navštěvuje kroužek mimo mateřskou školu. V Praze 17 dětí z 27, 62,96%, v Českém Těšíně 15 dětí z 18, 83,33% a v Olešné 12 dětí z 12, 100%. V MŠ a mimo MŠ navštěvují děti kroužek pouze v Praze.

Graf 27: Kde dítě navštěvuje sportovní kroužek celkem a podle lokality

j) Pokud jste v otázce č. 8 odpověděli NE, proč tomu tak je?

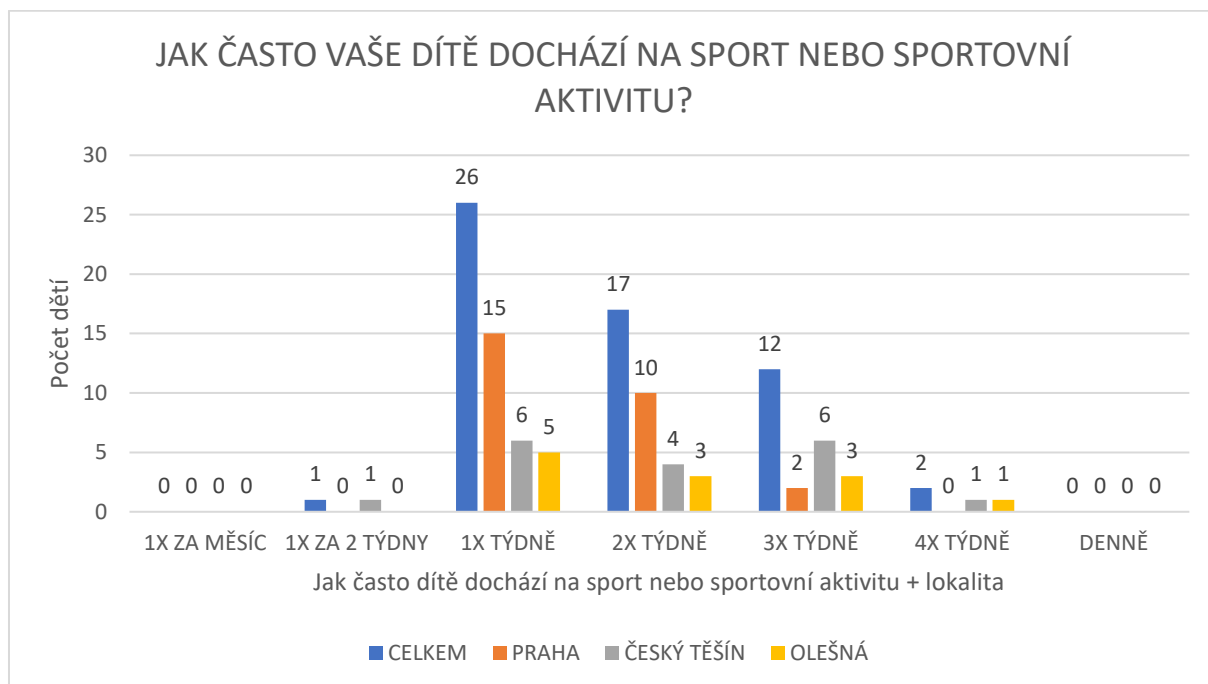
Důvody, proč rodiče dítě nepřihlásili na sportovní nebo pohybový kroužek je několik. Mezi hlavní důvody patří aktivity s rodinou a věk dítěte, kdy většina kroužků pro děti jsou od 4 let. Ve čtyřech případech jsou pro rodiče sportovní nebo pohybové kroužky finančně náročné.

Tabulka 1: Důvody, proč dítě nenavštěvuje sportovní kroužek nebo sportovní klub celkem a podle lokality

DŮVOD	POČET	PRAHA	ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ
Aktivity s rodinou	7	1	5	1
Věk	8	1	6	1
Zdravotní důvody	2	1	1	0
Finance	2	1	1	0
Nepotřebuje řízené aktivity	1	0	0	1
Je odpoledne unavený	1	1	0	0
Nepřihlásili jsme	1	0	0	1
Nutnost vodit na kroužek, v MŠ omezený počet	1	1	0	0
Stydlivost/Adaptace v MŠ	1	1	0	0
Nevíme, co chce dělat	1	0	1	0

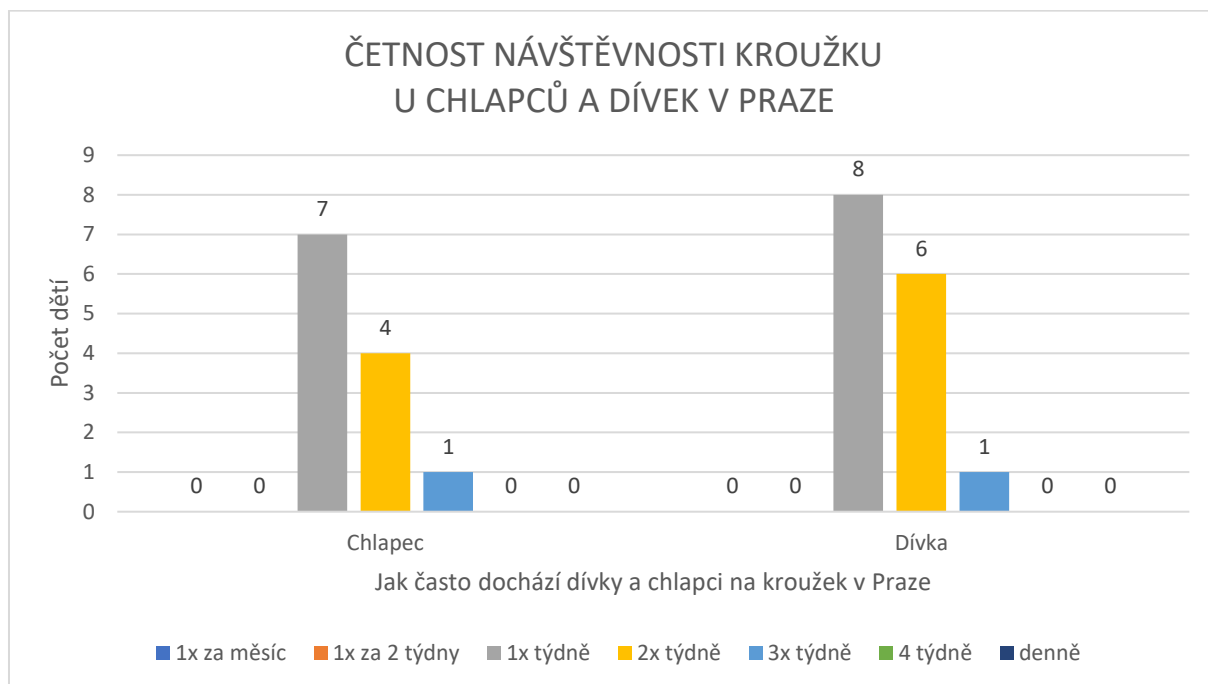
k) Jak často Vaše dítě dochází na sport nebo sportovní aktivitu?

Z odpovědí v dotazníku vyplývá, že nejvíce dětí dochází na sport nebo sportovní aktivitu 1x týdně, a to v počtu 26 dětí z 57, 45,61%. V Praze také děti nejčastěji dochází na sport nebo sportovní aktivitu 1x týdně, a to v počtu 15 dětí z 27, 55,56%. V Českém Těšíně děti dochází shodně na sport nebo sportovní aktivitu 1x a 3x týdně, a to v počtu 6 dětí z 18, 33,33%. V Olešné také dochází děti na sport nebo sportovní kroužek nejčastěji 1x týdně v počtu 5 z 12, 41,67%.

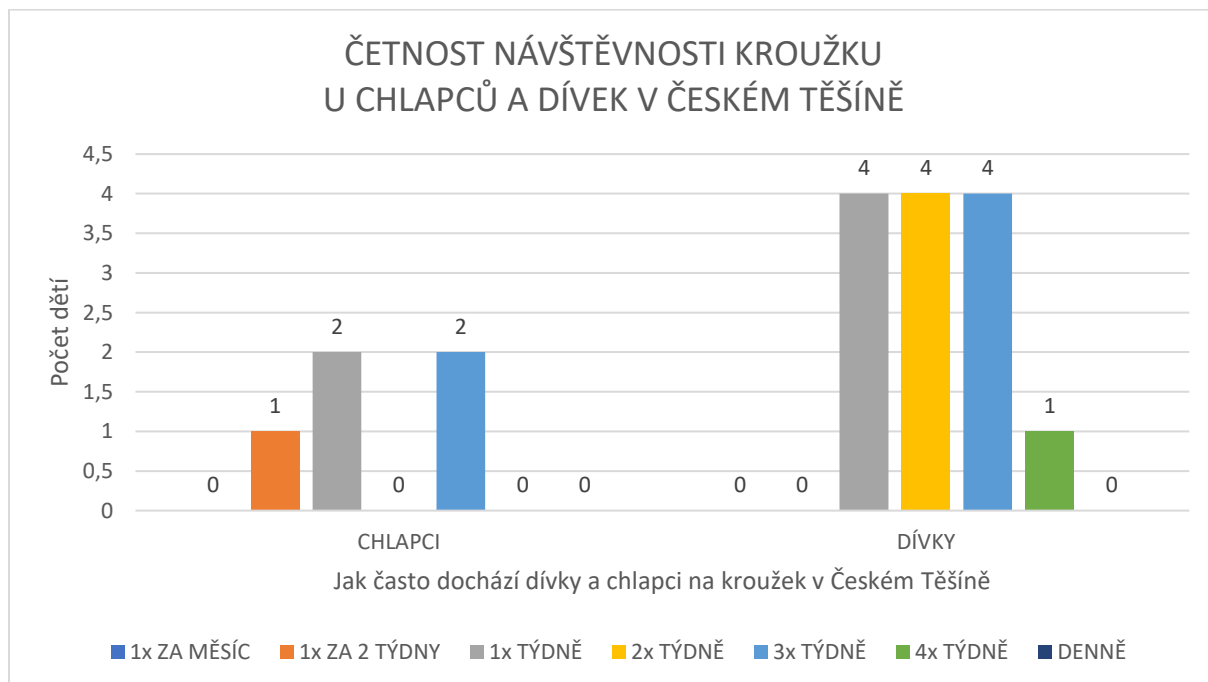
Graf 28: Jak často dítě dochází na sportovní aktivitu, celkem a podle lokality

V Praze dochází na sport nebo sportovní aktivitu nejčastěji děti 1x týdně a je to stejné jak u chlapců, tak i u dívek.

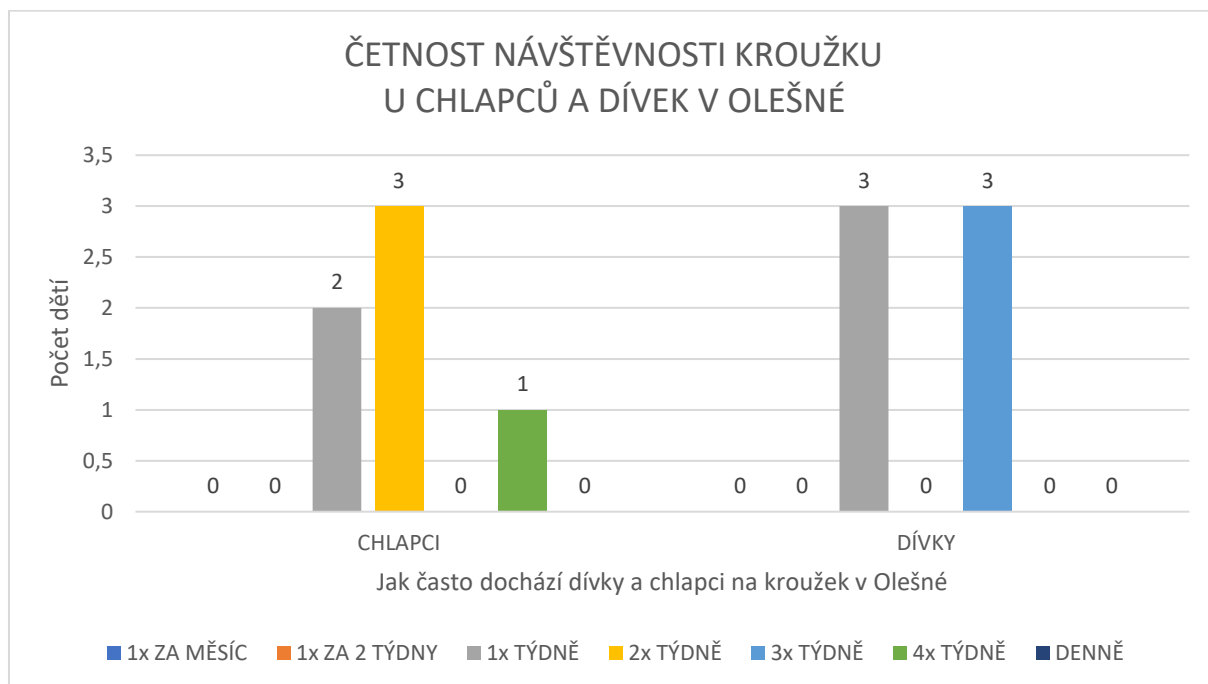
Graf 29: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Praze podle pohlaví

V Českém Těšíně dochází na sport nebo sportovní aktivitu nejvíce dívky, a to nejčastěji ve stejném počtu 1x týdně, 2x týdně a 3x týdně. Jedna dívka navštěvuje sport nebo sportovní aktivitu dokonce 4x týdně. Chlapci dochází ve stejném počtu na kroužek 1x týdně a 3x týdně.

Graf 30: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Českém Těšíně podle pohlaví

V Olešné nejčastěji navštěvují dívky sport nebo sportovní aktivitu 1x týdně a 3x týdně. Chlapci sport nebo sportovní aktivitu nejčastěji navštěvují 2x týdně.

Graf 31: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Olešné podle pohlaví

l) Jaký sport nebo sportovní aktivitu dělá Vaše dítě?

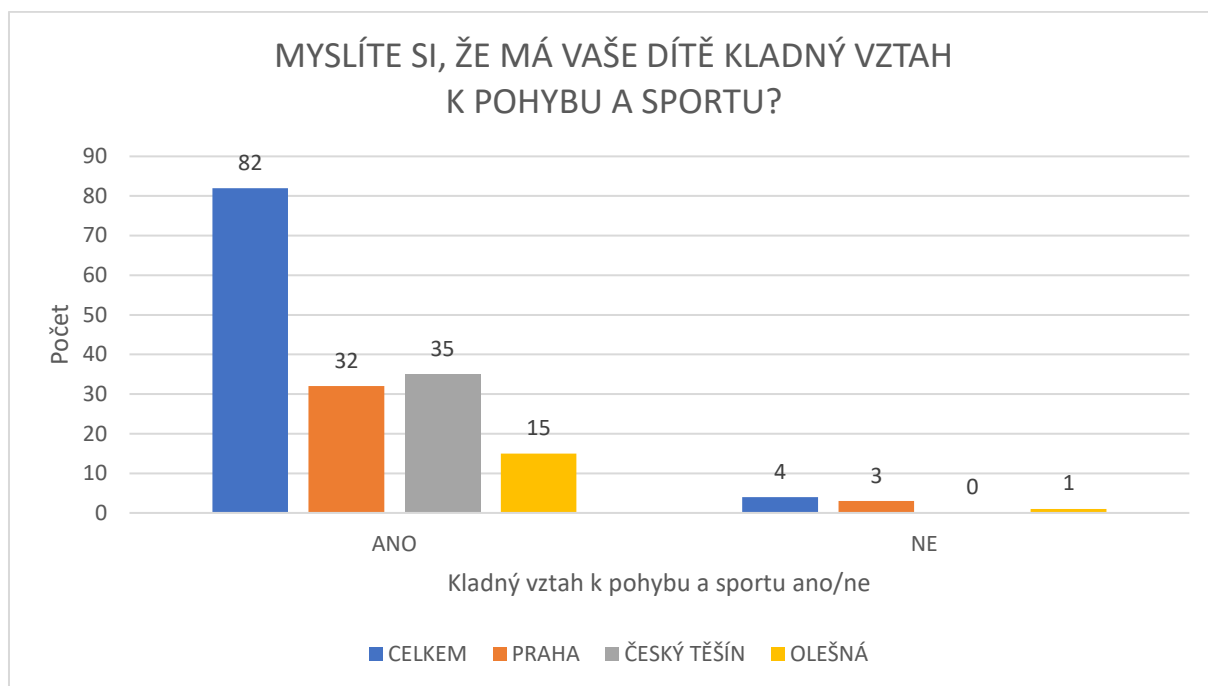
Nejvíce dětí dochází na plavání a tancování. Populární je také cvičení v Sokole, které navštěvuje 11 dětí.

Tabulka 2: Jakou sportovní aktivitu děti dělají, celkem a podle lokality

SPORT	POČET	PRAHA	ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ
Tancování	12	7	3	2
Plavání	13	5	6	2
Cvičení v Sokole	11	2	1	8
Gymnastika	5	4	1	0
Atletika	5	4	1	0
Hokej	4	1	3	0
Sportovní příprava	4	2	2	0
Fotbal	8	3	1	4
Všestranná pohybová aktivita	4	3	0	1
Tenis	2	2	0	0
Lezení	3	3	0	0
Jezdectví	2	0	0	2
Aerobik	1	1	0	0
Balet	1	0	1	0
Hasiči	1	0	1	0
Judo	1	0	1	0
Basketball	1	0	1	0
Krasobruslení	1	0	1	0
Rugby	1	1	0	0
Sportovní hry	1	0	1	0

m) Myslíte si, že má Vaše dítě kladný vztah k pohybu a sportu?

82 rodičů z 86, 95,35% si myslí, že jejich dítě má kladný vztah k pohybu a sportu. 4 rodiče si myslí, že nikoli.

Graf 32: Kladný vztah dětí k pohybu a sportu celkem a podle lokality

n) Co hrálo roli v tom, že jste dítě přihlásili na sport nebo sportovní aktivitu?

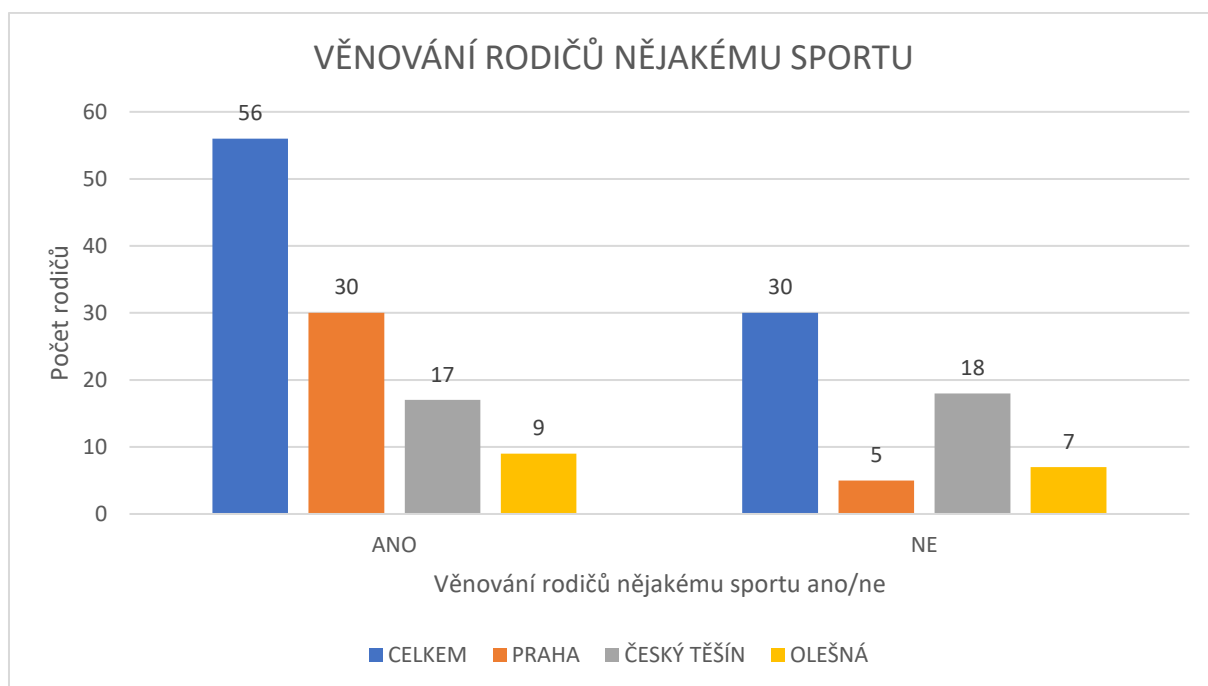
Nejvíce rodičů na dotaz, proč dítě přihlásili na sport nebo sportovní aktivitu, je ten, že chtějí, aby jejich děti měly zdravé návyky. 9 rodičů odpovědělo, že je jejich dítě moc aktivní.

Tabulka 3: Jaký je důvod přihlášení dítěte na sport nebo sportovní aktivitu

DŮVOD	POČET
Zdravé návyky	10
Je aktivní	9
Dostatek pohybu	6
Povinnosti	1
Baví ho to	2
Chtěl/a sám/sama	4
Rodiče	4
Sportovní rodina	6
Nadání	1
Pohyb je důležitý	4
Sociální kontakt	3
Prevence	2
Sourozenec	1

o) Věnovali jste se v minulosti nebo se stále věnujete nějakému sportu? Pokud ANO, napište konkrétní sport.

56 rodičů z 86, 65,12% se stále věnuje nebo věnovalo nějakému sportu. Největší zastoupení je v Praze a to 30 rodičů z 35, 85,71%. V Českém Těšíně a Olešné je to přibližně polovina na každé straně.

Graf 33: Četnost rodičů ve věnování se sportu celkem a podle lokality

Nejvíce rodičů se věnuje nebo věnovalo cyklistice, volejbalu, józe, běhu a plavání.

Tabulka 4: Druh sportu, kterému se rodiče věnují nebo věnovali

DRUH SPORTU	POČET
Jóga	6
Volejbal	6
Cyklistika	6
Běh	5
Plavání	5
Lyže	4
Aerobik	3
Kruhový trénink	3
Atletika	3
Badminton	3
Hokej	3
Basketball	3
Fitness	3
Fotbal	3
Tenis	3
Balet	2
Jezdectví	2
Brusle	1
Golf	1
Box	1
Nohejbal	1
Bojové sporty	1
Silové sporty	1
Hasiči	1
Házená	1
Florbal	1
Judo	1
Karate	1
Šerm	1
Pozemní hokej	1
Sportovní střelba	1

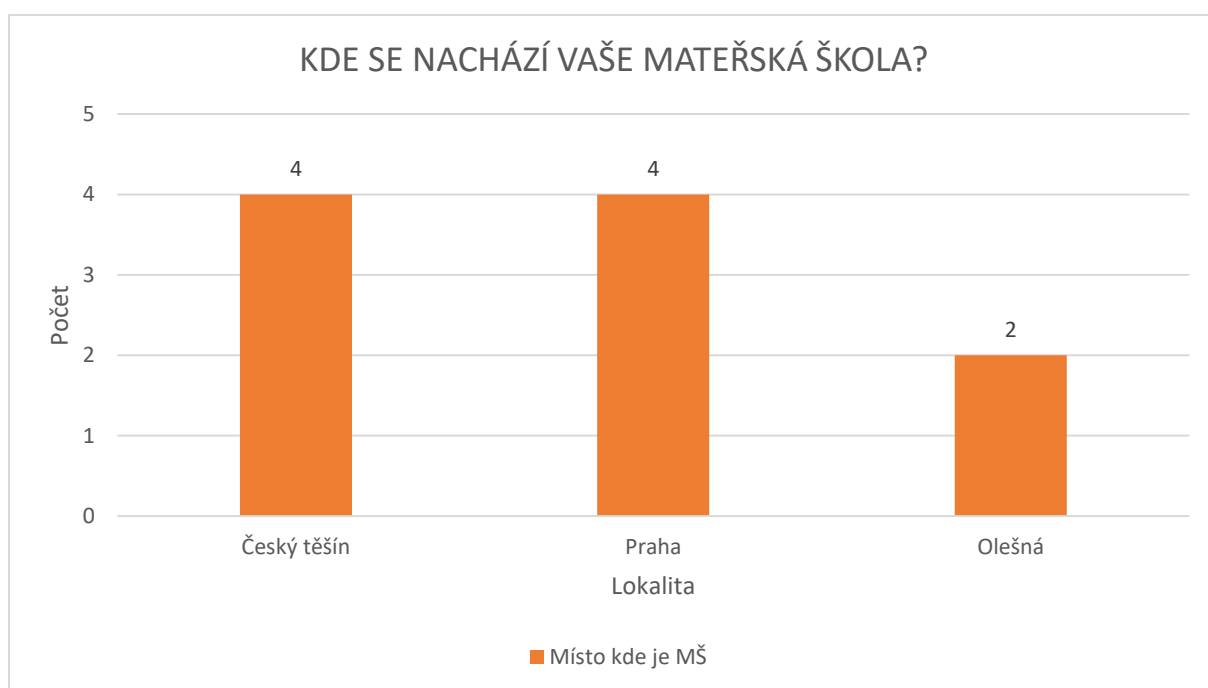
4.2 Analýza výsledků dotazníku pro učitele

Dotazníky jsem předložila ředitelkám školek v Praze, v Olešné a v Českém Těšíně. Všechny ředitelky byly emailovou komunikací požádány, zda by bylo možné odeslat prostřednictvím emailu dotazníky učitelkám mateřské školy, aby bylo možné zjistit, jak a do jaké míry učitelky mateřských škol podporují pohybový rozvoj dětí předškolního věku. Zda je tomu jinak v hlavním městě, v menším městě nebo v obci. Učitelé odpovídali přes webové rozhraní, kde byl dotazník.

Na dotazník odpovědělo 10 učitelů ze všech tří mateřských škol.

a) Kde se nachází Vaše mateřská škola?

Vzhledem k jednotřídní mateřské škole Olešné je počet odpovědí od učitelek z této mateřské školy nejmenší. V mateřské škole v Českém Těšíně a v Praze na dotazník odpověděly shodně 4 učitelky.

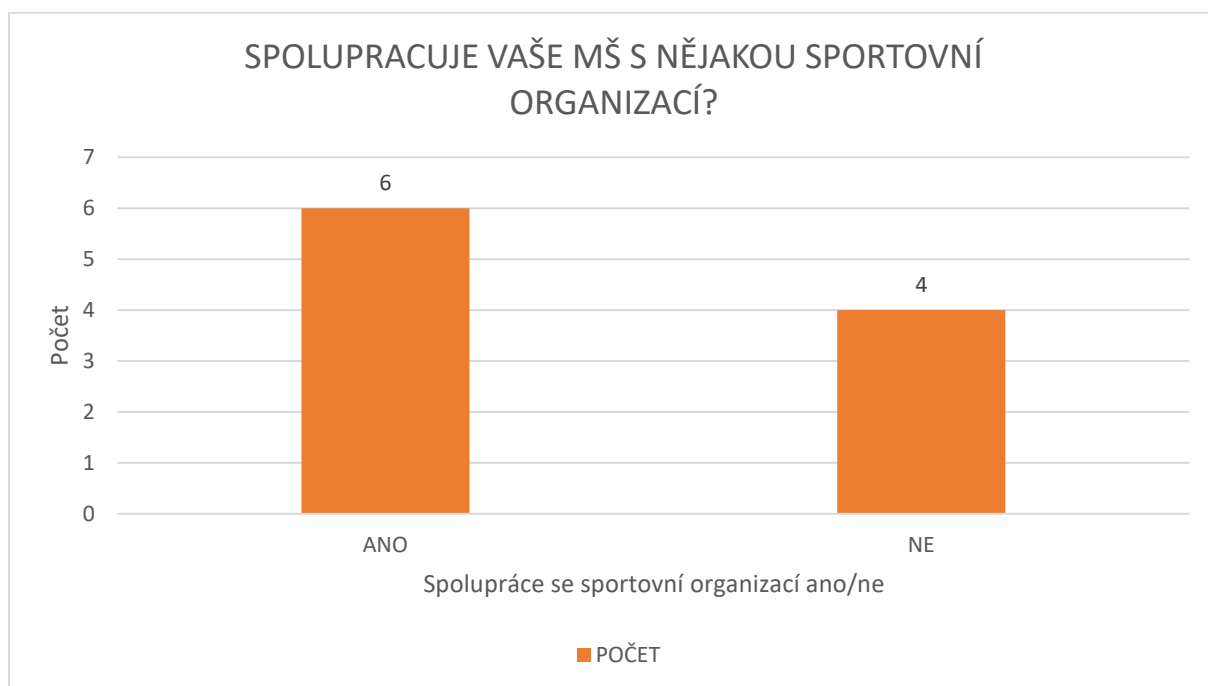
Graf 34: Zastoupení učitelů podle lokality

b) Máte v mateřské škole možnost sportovat, provozovat řízené pohybové aktivity?

Myslím si, že v této otázce byla odpověď jednoznačná. Každá mateřská škola by měla mít možnost sportovat a provozovat řízené pohybové aktivity. Všechny mateřské školy odpověděly, že mají možnost sportovat, provozovat řízené pohybové aktivity.

c) Spolupracuje Vaše mateřská škola s nějakou sportovní organizací, která u vás v mateřské škole organizuje nějaký sportovní nebo pohybový kroužek?

Myslím si, že tyto spolupráce jsou velmi důležité pro rozvoj dětí v oblasti pohybu a sportu.

Graf 35: Spolupráce mateřských škol se sportovní organizací

d) Pokud jste v otázce č. 3 odpověděli ANO, s jakou organizací Vaše mateřská škola spolupracuje?

Mateřská škola v Českém Těšíně spolupracuje s Českou obcí sokolskou. Mateřská škola Olešná je zapojená do projektu Se sokolem do života, aneb svět končí za vrátky, cvičíme se zvířátky. Mateřská škola v Praze nespolečně spolupracuje s žádnou sportovní organizací. Důvodem jsou omezené prostory a pomůcky pro pohyb a sport.

Tabulka 5: S jakou organizací mateřské školy spolupracují

ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ	PRAHA
Česká obec sokolská	Se sokolem do života, aneb svět končí za vrátky, cvičíme se zvířátky.	Nespolečně spolupracujeme s žádnou organizací.

e) Jaké sportovní či pohybové kroužky nabízí Vaše mateřská škola?

Tabulka 6: Sportovní a pohybové kroužky nabízené mateřskými školami

ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ	PRAHA
Sportovní kroužek s trenérem pro předškoláky	Cvičení s lektorkou	Tanečky
Plavání		Aerobik
Bruslení		

f) Jak často s dětmi cvičíte?

10 z 10 učitelů odpovědělo, že s dětmi v mateřské škole cvičí každý den. Jelikož je toto dané v rámci ranního cvičení, jinou odpověď bych ani neočekávala.

g) Jaké sportovní či pohybové aktivity jako učitelka dětem nabízíte?

Nejvíce učitelek se s dětmi věnuje pohybovým hrám. Dále jsou populární i hudebně pohybové aktivity.

Tabulka 7: Sportovní a pohybové aktivity, které učitelé nabízí dětem v mateřské škole

SPORTOVNÍ/POHYBOVÁ AKTIVITA	POČET
Pohybové hra	9
Hudebně pohybové hry	4
Jóga	2
Míčové hry	3
Zdravotní cvičení	2
Relaxační cvičení	2
Hmatový chodník	1
Překážkové dráhy	1
Tanec	2
Lokomoční a nelokomoční cviky	1

h) Kde s dětmi nejčastěji cvičíte?

Nejčastěji učitelky cvičí s dětmi ve třídě, pravděpodobně v rámci ranního cvičení. Pokud má mateřská škola příznivé podmínky na zahradě, jde velmi dobře využít pro ranní cvičení i pro cvičení v rámci řízené činnosti. 5 učitelek navštěvuje s dětmi tělocvičnu v základní škole.

Tabulka 8: Místa, kde učitelky s dětmi nejčastěji cvičí

MÍSTO	POČET
Ve třídě	10
Na zahradě	8
Ve sportovní hale	2
Na dětském hřišti	2
V tělocvičně MŠ	0
V tělocvičně ZŠ	5

5 DISKUZE

1) Navštěvuje dítě nějaký sportovní nebo pohybový kroužek?

Sportovní nebo pohybový kroužek navštěvuje 57 dětí, 66,28%, z toho 23 chlapců, 56,10% a 34 dívek, 75,56%. V Praze navštěvuje kroužek 27 dětí, 77,14% z toho 12 chlapců, 70,59% a 15 dívek, 83,33%. V Praze kroužek nenavštěvuje pouze 8 dětí, což je velmi pozitivní vzhledem k počtu odpovědí.

V Českém Těšíně sportovní nebo pohybový kroužek navštěvuje celkem 18 dětí, 51,43%, z toho 5 chlapců, 29,41% a 13 dívek, 72,22%. V Českém Těšíně navštěvuje sportovní nebo pohybový kroužek velmi málo chlapců. Sportovní a pohybové kroužky jsou v této oblasti populárnější mezi dívkami.

V Olešné navštěvuje sportovní nebo pohybový kroužek 12 dětí, 75%, z toho 6 chlapců, 85,71% a 6 dívek, 66,67%.

Kovalová (2012), která dělala podobný výzkum ve Zlínském kraji, ve své práci uvádí, že 63% dětí dochází na pohybový kroužek, to je 50 dětí, které na pohybový kroužek dochází. Na její dotazník odpovědělo celkem 79 dotazovaných. Procentuálně se návštěvnost kroužku liší o 3,28%. Myslím si, že je to také dáno tím, že můj výzkum byl prováděn ve třech odlišných oblastech. [25]

2) Jak často dítě předškolního věku dochází na sport či pohybovou aktivitu?

Nejvíce dětí dochází na sport nebo pohybovou aktivitu 1x týdně, a to v počtu 26 dětí, 45,61%. 2x týdně dochází na sport nebo pohybovou aktivitu 17 dětí, 29,82%, což je v tomto věku přiměřené. 2 děti dochází na sport či pohybovou aktivitu dokonce 4x týdně.

V Praze a v Olešné nejčastěji děti dochází na sport nebo pohybovou aktivitu 1x týdně. V počtu 15 v Praze, 55,56% a v Olešné 5 dětí, 41,67%.

V Českém Těšíně děti nejčastěji dochází na sport nebo pohybovou aktivitu 1x a 3x týdně a to ve shodném počtu 6 dětí, 33,33%.

Kovalová (2012) také zjišťovala ve svém výzkumu, jak často děti na kroužek dochází. 37% dětí na kroužek nedochází vůbec, 31% dětí chodí na kroužek více než 1x týdně, ve 28% jednou týdně. [25]

V mém výzkumu na kroužek nedochází 33,72% dětí, což je více, než zjistila Kovalová (2012). Pokud bereme v úvahu všechny odpovědi, kde rodiče dětí uvádí, jak často děti dochází na pohybový kroužek, tak více než 1x týdně na kroužek dochází 31 dětí, to je 54,39%, což je o 23,39% více než ve výzkumu Kovalové (2012). 1x týdně v mém

výzkumu dochází na pohybový kroužek 45,61% dětí, to je o 14,61% více než ve výzkumu Kovalové (2012).

Perglerová (2016) ve své práci uvádí, že děti nejčastěji na kroužek chodí 2x-3x týdně. [31]

V mém výzkumu jsem zjistila, že u předškolních dětí je nejčastější odpověď 1x týdně, a to ve všech zkoumaných oblastech.

3) Mají děti doma nějaké sportovní vybavení?

Sportovní vybavení mají všichni, kteří se zúčastnili dotazníku. Nejpopulárnější je kolo, které má doma 83 dětí což je zhruba 96 %. V Praze má dokonce každé dítě doma kolo. Brusle má doma 51 dětí, koloběžku 41 dětí a lyže 34 dětí. Naopak mě překvapilo, že docela málo dětí má doma míče, anebo to rodiče zapomněli zmínit.

4) Kde děti nejčastěji dochází na sportovní nebo pohybový kroužek?

Nejčastěji děti dochází na sportovní nebo pohybový kroužek mimo mateřskou školu a to celkem 44 dětí, 77,19%. V mateřské škole na kroužek dochází 8 dětí a v mateřské škole a zároveň mimo mateřskou školu dochází na kroužek 5 dětí.

Mimo mateřské školy je rozmanitější výběr sportovních nebo pohybových aktivit. Mateřské školy často nabízí omezený výběr sportovních a pohybových kroužků a také je omezenější kapacita otevíraných kroužků.

Tauchmanová (2017) ve své práci uvádí, že 40% dětí je členem nějakého sportovního klubu. [34]

V mém dotazníku není přesně uvedeno, zda je dítě členem sportovního klubu či nikoli, ale ve většině případů tomu asi tak bude, pokud dítě navštěvuje pohybový kroužek mimo mateřskou školu. V mém případě kroužky mimo mateřskou školu navštěvuje 77,19% dětí, což je o 37,19% více než uvádí Tauchmanová (2017) ve své práci.

5) Jak často se rodina věnuje sportu či pohybovým aktivitám?

Rodiny se sportu nebo pohybovým aktivitám nejčastěji věnují 2x – 3x týdně, a to v počtu 55, 64%. Nejčastěji rodiče s dětmi podnikají jízdu na kole, procházky, bruslení a plavání. Nejpopulárnější aktivitou je jízda na kole, kterou využívá 64 rodin. Kovalová (2012) ve své práci uvádí, že ve 45% případů se pohybovým aktivitám věnuje celá rodina a v 51% alespoň jeden člen rodiny. V mém dotazníku jsem se tak dopodrobna

nezajímala, zda se pohybové aktivitě věnuje celá rodina nebo pouze jeden člen. Brala jsem to tak, že se aktivitě věnuje celá rodina, což je 64%. [25]

Perglerová (2016) ve své práci uvádí, že se nejvíce rodina věnuje sportu 2x-3x týdně. V mém výzkumu jsem se dozvěděla, že rodiny to mají stejně. [31]

6) Mají děti vztah k pohybu a sportu?

Tohle je asi nejdůležitější otázka a odpověď celé práce. Ano, děti mají velmi pozitivní vztah k pohybu a sportu. Pokud nenavštěvují řízené sportovní nebo pohybové aktivity, tak se sportu a pohybu ve velké míře věnují s rodiči nebo v mateřské škole. Na tuto otázku mi odpověděly všechny mé dotazy v dotaznících pro rodiče a pro učitele.

82 rodičů si myslí, že jejich dítě má pozitivní vztah k pohybu a sportu. Jedno dítě má centrální svalovou hypotonii a pravidelně dochází na rehabilitace, proto si rodič myslí, že dítě nemá pozitivní vztah k pohybu a sportu. U ostatních dětí, které měly v dotazníku u této otázky zapsanou odpověď NE, nebyl udán důvod.

V bakalářské práci od Kovalové (2012) jsem se dozvěděla, že vztah k pohybu mají děti kladný v 67%, a spíše kladný v 11%. Kdybychom sečetli tyto dvě informace procentuálně dohromady, kladný vztah k pohybu má 78% dětí. V mém případě má kladný vztah k pohybu a sportu 95,35% dětí. [25]

Perglerová (2016) uvádí, že 30 dětí má kladný vztah k pohybu a sportu, to je +/- 94%. Toto číslo se jich od mého výzkumu tolik neliší. [31]

V mém výzkumu jsem se setkala s mnohými limity. Oslovila jsem poměrně dost respondentů z daných oblastí, ale bohužel mnoho z nich dotazník nevyplnilo, protože si myslím, že neměli zájem sdělovat své názory někomu s kým se neznají osobně. Návratnost dotazníků ze všech tří mateřských škol byla 46,74%, což není ani polovina oslovených respondentů. Největší návratnost byla v Olešné a to 57,14%. Také jsem ale oslovila respondenty jen ze tří oblastí, i když jsem se zaměřila na malou obec, město a hlavní město Prahu, tak vzorek respondentů není relevantní, aby vypovídal o tom, jak se dnešní generace předškolních dětí sportu a pohybu věnuje. Kdybych měla větší časový prostor a mohla bych navštívit osobně jednotlivé mateřské školky, uskutečnila bych rozhovor s vedením mateřské školky a dozvěděla bych se určitě více, jak v dané školce sportovní aktivity probíhají, jelikož si nejsem jistá, zda všichni respondenti odpovídali popravdě anebo byly jejich informace zkreslené.

Dotazník nebyl příliš dlouhý a nezabral mnoho času na vyplnění, aby nebyl pro respondenty příliš složitý, to zase ale způsobilo nepřesnost informací.

Celkově mám ale z výzkumu velmi dobrý dojem, kdy jsem si myslela, že v dnešní době již není pohyb a sport až tak populární. Děti se rády hýbou a rozvíjejí nové pohybové schopnosti a dovednosti. Pokud má mateřská škola možnost sportovat, měla by toho maximálně využívat. Pokud je mateřská škola součástí základní školy nebo je základní škola v její blízkosti, domluvit se na nějaké spolupráci s možností využívání sportoviště školy. Případně spolupráce s jinými organizacemi, ať už v rámci odpoledních volnočasových kroužků nebo dopoledne v rámci řízené činnosti. Děti také potřebují dostatek prostoru pro neřízenou pohybovou aktivitu, dát jim tu možnost, vyhledávat místa, kde se děti samy něco naučí během své volné hry venku.

6 ZÁVĚR

Díky celému výzkumu jsem se dozvěděla, že vztah k pohybu a sportu je v oblasti předškolního věku velmi pozitivní. Spoustu i samotných rodičů se věnuje nebo věnovalo sportu a děti k tomu vedou. Velké překvapení bylo pro mě zjištění kolik dětí a rodičů se sportu a pohybovým aktivitám věnuje v hlavním městě. Myslím si, že je to i tím, že lidé v Praze bydlí většinou v bytech a rádi z bytu vyjdou ven.

V Českém Těšíně se velmi málo chlapců věnuje řízeným sportovním nebo pohybovým aktivitám. Proč nenavštěvují sportovní nebo pohybový kroužek rodiče odpovídali, že se aktivitám věnují v rodině, nebo že je na kroužky věkové omezení.

Celkově navštěvuje sportovní nebo pohybový kroužek 57 dětí z 86, což je velmi pozitivní. Pokud dítě kroužek nenavštěvuje, tak se aktivitám věnují s rodiči nebo v mateřské škole.

Myslela jsem si, že více dětí se bude pohybu a sportu věnovat na vesnici a v menším městě než v hlavním městě. Děti v hlavním městě se vzhledem k počtu odpovědí věnují sportu a pohybovým aktivitám více než děti na vesnici a v menším městě, pokud se bavíme o řízených aktivitách. Děti na vesnici podnikají spíše své volné aktivity, také z důvodu toho, že je bezpečnější dítě pustit ven samotné i v tomto věku, případně si dítě hraje na zahradě. V Praze tyto možnosti nejsou a méně rodin bydlí v rodinných domech, právě proto spíše častěji dochází na nějaký sport. Řízené sportovní a pohybové aktivity jsou více populární mezi dívkami než mezi chlapci. Myslím si, že většina dívek je průbojnějších než chlapci. V tomto věku mi přijdou chlapci více ostýchaví a myslím si, že ke sportu a pohybu se dostanou až v pozdějším věku, když se bavíme do docházení do nějaké organizace.

Děti ve velké míře dochází na sport nebo pohybovou aktivitu. Nejvíce se děti sportu a pohybové aktivitě věnují 1x týdně, což je v tomto věku adekvátní.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a ŠMARDOVÁ, Vlasta. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 2. díl. Brno: Edika, 2022. ISBN 978-80-266-1804-1
- [2] DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Didaktika tělesné výchovy nejmenších dětí a dětí s hendikepy*. Praha: Univerzita Karlova, 2000. ISBN 80-7290-005-6
- [3] DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte*. 2. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-819-7
- [4] DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Pohybové činnosti pro předškolní vzdělávání*. Praha: Raabe, c2006. ISBN 80-86307-27-1
- [5] DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Rozvíjíme tělesnou zdatnost dětí: dítě a jeho tělo*. Praha: Raabe, c2014. Rozvíjíme dítě v jednotlivých oblastech předškolního vzdělávání. ISBN 978-80-7496-162-5
- [6] DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Sportujeme s nejmenšími dětmi*. 2. vyd. Praha: Olympia, 2001. ISBN 80-7033-313-8
- [7] HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 2., přeprac. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6
- [8] HAVLÍČKOVÁ, Ladislava. *Biologie dítěte: rané fáze lidské ontogenéze: učební text pro studenty fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-644-9
- [9] HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5
- [10] CHOUTKA, Miroslav. *Teorie a didaktika sportu: vysokošk. učebnice*. 2. upr. vyd. Praha: SPN, 1983.
- [11] CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktualizované vydání. Pedagogika. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3
- [12] KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada, 2008. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1568-1
- [13] KUCHAROVÁ, Věra a Kamila SVOBODOVÁ. *Sít' zařízení denní péče o děti předškolního věku v ČR*. Praha: VÚPSV, 2006. ISBN 80-87007-51-4
- [14] MATĚJČEK, Zdeněk. *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. 1. vyd. Grada, 2004. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-0870-6

- [15] MAZAL, Ferdinand. *Pohybové hry a hraní*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2000. ISBN 80-85783-29-0
- [16] MĚKOTA, Karel a CUBEREK, Roman. *Pohybové dovednosti - činnosti - výkony*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. ISBN 978-80-244-1728-8
- [17] PERIČ, Tomáš a BŘEZINA, Jan. *Jak nalézt a rozvíjet sportovní talent: průvodce sportováním dětí pro rodiče i trenéry*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-0527-4
- [18] SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas: učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0044-7
- [19] VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: Skript pro posluchače husitské teologické fak. Univerzity Karlovy*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-317-2
- [20] VOLFOVÁ, Hana a KOLOVSKÁ, Ilona. *Předškoláci v pohybu 2 - cvičíme jako zajíc, žába a had*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2748-6

Internetové zdroje

- [21] ČESKÁ ASOCIACE SPORT PRO VŠECHNY
<https://www.wannadosports.com>. *Festival Sportáček Tour 2024*. [cit. 2024-08-20].
 Dostupné z: <https://www.wannadosports.com/festival/>
- [22] DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE PRAHA 5. <https://www.ddmp Praha5.cz>. *Kroužky*. © 2022. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.ddmp Praha5.cz/krouzky>
- [23] DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE RAKOVNÍK. <https://www.ddmrako.cz>. *Kroužky*. © 2023. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.ddmrako.cz/krouzky>
- [24] DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE STODŮLKY. <https://www.ddmstodulky.cz/>. *Kroužky*. © 2021. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.ddmstodulky.cz/>
- [25] KOVALOVÁ, Petra. *Vztah dětí předškolního věku k pohybovým aktivitám*. [online]. Zlín, 04.05.2012. [cit. 2024-09-09]. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Dostupné z: <https://theses.cz/id/vzlwoo/>
- [26] LI, Sixian, JIANG, Qianyi a DENG, Chenyu. *The Development and Validation of an Outdoor Free Play Scale for Preschool Children*. [online]. PubMed. [cit. 2024-08-20]. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/1660-4601/20/1/350>

- [27] MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5. <https://www.praha5.cz>. *Historie*. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.praha5.cz/historie/>
- [28] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. <https://msmt.gov.cz>. *Zájmové a neformální vzdělávání*. © 2013 – 2024. [cit. 2024-05-28]. Dostupné z: <https://msmt.gov.cz/mladez/zajmove-a-neformalni-vzdelavani>
- [29] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. <https://msmt.gov.cz>. *RVP PV září 2021.pdf*. [online]. © 2013 – 2024 [cit. 17.07.2024]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/56051/>
- [30] OBEC OLEŠNÁ. <https://www.obec-olesna.cz>. *Historie*. © 2024. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.obec-olesna.cz/obec/historie/>
- [31] PERGLEROVÁ, Veronika. *Vztah předškolních dětí k pohybu a sportu*. [online]. Praha. 14.04.2016. [cit. 2024-09-09]. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/76888>
- [32] POJĎ HRÁT HOKEJ. <https://www.pojdhrathokej.cz>. © 2024. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.pojdhrathokej.cz>
- [33] PORTÁL HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. <https://praha.eu/web/praha>. *Historie hlavního města Prahy*. 31.1.2024, 30.4.2024. [cit. 2024-06-10]. Dostupné z: https://praha.eu/historie_archiv_hlm_prahy
- [34] TAUCHMANOVÁ, Adéla. *Zapojení dětí předškolního věku do pohybových aktivit a sportu ve vybrané lokalitě*. [online]. Brno. 15.12.2017. [cit. 2024-09-09]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/eg1t2/>
- [35] TAUSSIG, Mgr. Jan. *Jak vybrat sport - manuál pro rodiče*. 01.10.2023 <https://www.sportvital.cz>. [cit. 2024-09-10]. Dostupné z: <https://www.sportvital.cz/sport/jak-vybrat-sport-manual-pro-rodice>
- [36] TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM ČESKÝ TĚŠÍN. <https://www.ic-tesin.cz/index.asp>. *Historie města*. 25.10.2017. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.ic-tesin.cz/historie-mesta/d-1001/p1=1178>
- [37] TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM ČESKÝ TĚŠÍN. <https://www.ic-tesin.cz/index.asp>. *Těšínské sportovní kluby*. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.ic-tesin.cz/tesinske-sportovni-kluby/ms-1084>

- [38] TYRŠOVA ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA. <https://www.tyrsova.cz/>. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://www.tyrsova.cz/ms-waltrovka0>
- [39] ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA ČESKÝ TĚŠÍN. <https://zshrabina.cz>. *Historie školy*. Mgr. Pavel Buchta. © 2024. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://zshrabina.cz/o-skole/historie-skoly>
- [40] ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA OLEŠNÁ. <https://skola-olesna.cz>. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://skola-olesna.cz>

Seznam grafů a tabulek

<i>Graf 1: Zastoupení dětí podle lokality</i>	30
<i>Graf 2: Zastoupení dětí podle věku a podle lokality</i>	31
<i>Graf 3: Zastoupení dětí podle pohlaví a podle lokality</i>	32
<i>Graf 4: Pohlaví a věk ve všech zkoumaných oblastech</i>	33
<i>Graf 5: Zastoupení dětí v Praze podle věku a pohlaví</i>	33
<i>Graf 6: Zastoupení dětí v Českém Těšíně podle věku a pohlaví</i>	34
<i>Graf 7: Zastoupení dětí v Olešné podle věku a pohlaví</i>	34
<i>Graf 8: Sportovní vybavení u dětí doma celkem a podle lokality</i>	35
<i>Graf 9: Sportovní vybavení ve všech domácnostech v procentech</i>	36
<i>Graf 10: Sportovní vybavení v domácnostech v Praze v procentech</i>	37
<i>Graf 11: Sportovní vybavení v domácnostech v Českém Těšíně</i>	37
<i>Graf 12: Sportovní vybavení v domácnostech v Olešné</i>	38
<i>Graf 13: Věnování se sportovním aktivitám s dětmi celkem a podle lokality</i>	38
<i>Graf 14: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají ve všech lokalitách</i>	39
<i>Graf 15: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Praze</i>	40
<i>Graf 16: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Českém Těšíně</i>	40
<i>Graf 17: Sportovní aktivity, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají v Olešné</i>	40
<i>Graf 18: Zastoupení dětí v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu celkem a podle lokalit</i>	41
<i>Graf 19: Zastoupení chlapců v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	42
<i>Graf 20: Zastoupení chlapců v Praze v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	43
<i>Graf 21: Zastoupení chlapců v Českém Těšíně v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	44
<i>Graf 22: Zastoupení chlapců v Olešné v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	45
<i>Graf 23: Zastoupení dívek v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	46
<i>Graf 24: Zastoupení dívek v Praze v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	47
<i>Graf 25: Zastoupení dívek v Českém Těšíně v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	47
<i>Graf 26: Zastoupení dívek v Olešné v návštěvnosti sportovního kroužku nebo sportovního klubu podle věku</i>	48
<i>Graf 27: Kde dítě navštěvuje sportovní kroužek celkem a podle lokality</i>	49

<i>Graf 28: Jak často dítě dochází na sportovní aktivitu, celkem a podle lokality.....</i>	<i>51</i>
<i>Graf 29: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Praze podle pohlaví</i>	<i>52</i>
<i>Graf 30: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Českém Těšíně podle pohlaví.....</i>	<i>52</i>
<i>Graf 31: Jak často dochází děti na sport nebo sportovní aktivitu v Olešné podle pohlaví.....</i>	<i>53</i>
<i>Graf 32: Kladný vztah dětí k pohybu a sportu celkem a podle lokality</i>	<i>55</i>
<i>Graf 33: Četnost rodičů ve věnování se sportu celkem a podle lokality.....</i>	<i>56</i>
<i>Graf 34: Zastoupení učitelů podle lokality</i>	<i>58</i>
<i>Graf 35: Spolupráce mateřských škol se sportovní organizací.....</i>	<i>59</i>

<i>Tabulka 1: Důvody, proč dítě nenavštěvuje sportovní kroužek nebo sportovní klub celkem a podle lokality.....</i>	<i>50</i>
<i>Tabulka 2: Jakou sportovní aktivitu děti dělají, celkem a podle lokality.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabulka 3: Jaký je důvod přihlášení dítěte na sport nebo sportovní aktivitu</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 4: Druh sportu, kterému se rodiče věnují nebo věnovali</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 5: S jakou organizací mateřské školy spolupracují.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabulka 6: Sportovní a pohybové kroužky nabízené mateřskými školami</i>	<i>60</i>
<i>Tabulka 7: Sportovní a pohybové aktivity, které učitelé nabízí dětem v mateřské škole</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 8: Místa, kde učitelky s dětmi nejčastěji cvičí</i>	<i>61</i>

Přílohy

1.1 Dotazník pro rodiče

-
- **1. Kde Vaše dítě dochází do MŠ?***
Český Těšín
Olešná
Praha
-
- **2. Věk Vašeho dítěte.***
3 roky
4 roky
5 let
6 let
7 let
-
- **3. Pohlaví Vašeho dítěte.***
Dívka
Chlapec
-
- **4. Máte doma nějaké sportovní vybavení? (Kolo, lyže, brusle atd..)***
ANO
NE
-
- **5. Jaké konkrétní sportovní vybavení doma máte?***
 - **6. Jak často se s dětmi věnujete nějaké sportovní aktivitě?***
2x do měsíce
2x - 3x týdně
5x týdně
denně
méně než 2x za týden
-
- **7. Jakou sportovní aktivitu s dětmi nejčastěji děláte?***
 - **8. Navštěvuje Vaše dítě nějaký sportovní kroužek nebo sportovní klub?***
ANO
NE
-
- **9. Pokud jste v otázce č. 8 odpověděli ANO, kde Vaše dítě aktivitu navštěvuje?
v MŠ**

mimo MŠ - sportovní klub, sokol aj.

v MŠ i mimo MŠ

-
- **10. Pokud jste v otázce č. 8 odpověděli NE, proč tomu tak je?**
 - **11. Jak často Vaše dítě dochází na sport nebo sportovní aktivitu?***
 - 1x za měsíc
 - 1x týdně
 - 1x za 2 týdny
 - 2x týdně
 - 3x týdně
 - 4x týdně
 - denně
 - nedochází
-
- **12. Jaký sport nebo sportovní aktivitu dělá Vaše dítě?**
 - **13. Myslíte si, že má Vaše dítě kladný vztah k pohybu a sportu?***
 - ANO
 - NE
-
- **14. Co hrálo roli v tom, že jste dítě přihlásili na sport nebo sportovní aktivitu?**
 - **15. Věnovali jste se v minulosti nebo se stále věnujete nějakému sportu? Pokud ANO, napište konkrétní sport.**
-

1.2 Dotazník pro učitele

1. Kde se nachází Vaše MŠ.*

Český Těšín

Olešná

Praha

• 2. Máte v MŠ možnost sportovat, provozovat řízené pohybové aktivity?*

ANO

NE

• 3. Spolupracuje Vaše MŠ s nějakou sportovní organizací, která u Vás v MŠ organizuje nějaký kroužek?*

ANO

NE

• 4. Pokud jste v otázce č. 3 odpověděli ANO, s jakou organizací Vaše MŠ spolupracuje?

• 5. Jaké sportovní či pohybové kroužky nabízí Vaše MŠ?*

• 6. Jak často s dětmi cvičíte?*

každý den

alespoň 3x týdně

• 7. Jaké sportovní či pohybové aktivity jako učitelka dětem nabízíte?*

• 8. Kde s dětmi nejčastěji cvičíte?*

ve třídě

na zahradě

ve sportovní hale

na dětském hřišti

v tělocvičně MŠ

v tělocvičně ZŠ

jiné

1.3 Tabulky

1) Sportovní vybavení v domácnostech.

DRUH VYBAVENÍ	POČET	PRAHA	ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ
Kolo	83	35	33	15
Brusle	51	16	23	12
Koloběžka	41	18	16	7
Lyže	34	20	7	7
Míče	15	9	5	1
Skateboard	4	0	2	2
Rakety na tenis	4	4	0	0
Švihadlo	2	1	1	0
Trampolína	2	2	0	0
Odrážedlo	2	1	1	0
Hokejka	2	1	1	0
Florbalka	2	1	0	1
Běžky	2	2	0	0
Hrazda	1	1	0	0
Basketbalový koš	1	0	1	0
Branky	1	0	1	0

2) Aktivita, které rodiče s dětmi nejčastěji dělají.

AKTIVITA	POČET	PRAHA	ČESKÝ TĚŠÍN	OLEŠNÁ
Kolo	64	24	26	14
Procházky	26	8	11	7
Brusle	24	3	16	5
Plavání	18	4	11	3
Fotbal	12	5	5	2
Lyžování	11	4	4	3
Běh	8	5	2	1
Turistika	8	2	6	0
Koloběžka	8	2	3	3
Hřiště	7	1	5	1
Tanec	6	5	1	0
Lezení	5	3	0	2
Atletika	3	3	0	0
Míčové hry	3	1	2	0
Hokej	1	1	0	0
Hry venku	1	0	1	0
Badminton	1	0	0	1
Pettang	1	0	1	0
Běžky	1	1	0	0
Tenis	1	1	0	0
Florbal	1	0	0	1

